

Gener-Febrer 92
Número 26
Calonge (200 ptes.)

diez i coses

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa

Gener-Febrer 92
Nº 26
Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

CONSELL DE
REDACCIÓ
Maria Adrover
Margalida Adrover
Isabel Rigo
Josep Estelrich
Maties Adrover
Guillem Roig
Maria Josep Coll
Jaume Vallbona

COLLABORADORS
Grup Marina s'Horta
Club d'Esplai s'Alqueria
Blanca
Jaume Julià
Jaume Montserrat
Joan Grimalt
Jaume Rigo
Toni de Porreres
Jaume Serra
Maria Magdalena Estelrich
Miquel Pons
Sebastià Bonet
Bartomeu Mari
Teo Cabaner
Joan Gasull
Marc Vallbona
C.O.B. Santanyí

Agraïm totes les
col.laboracions i els
suport de qui s'anuncia
a les nostres planes i de
qui ens llegeix

DL 148-1988
IMPRIMEIX

Informacions Llevant, S.A.
Tel. 55 03 28 - MANACOR

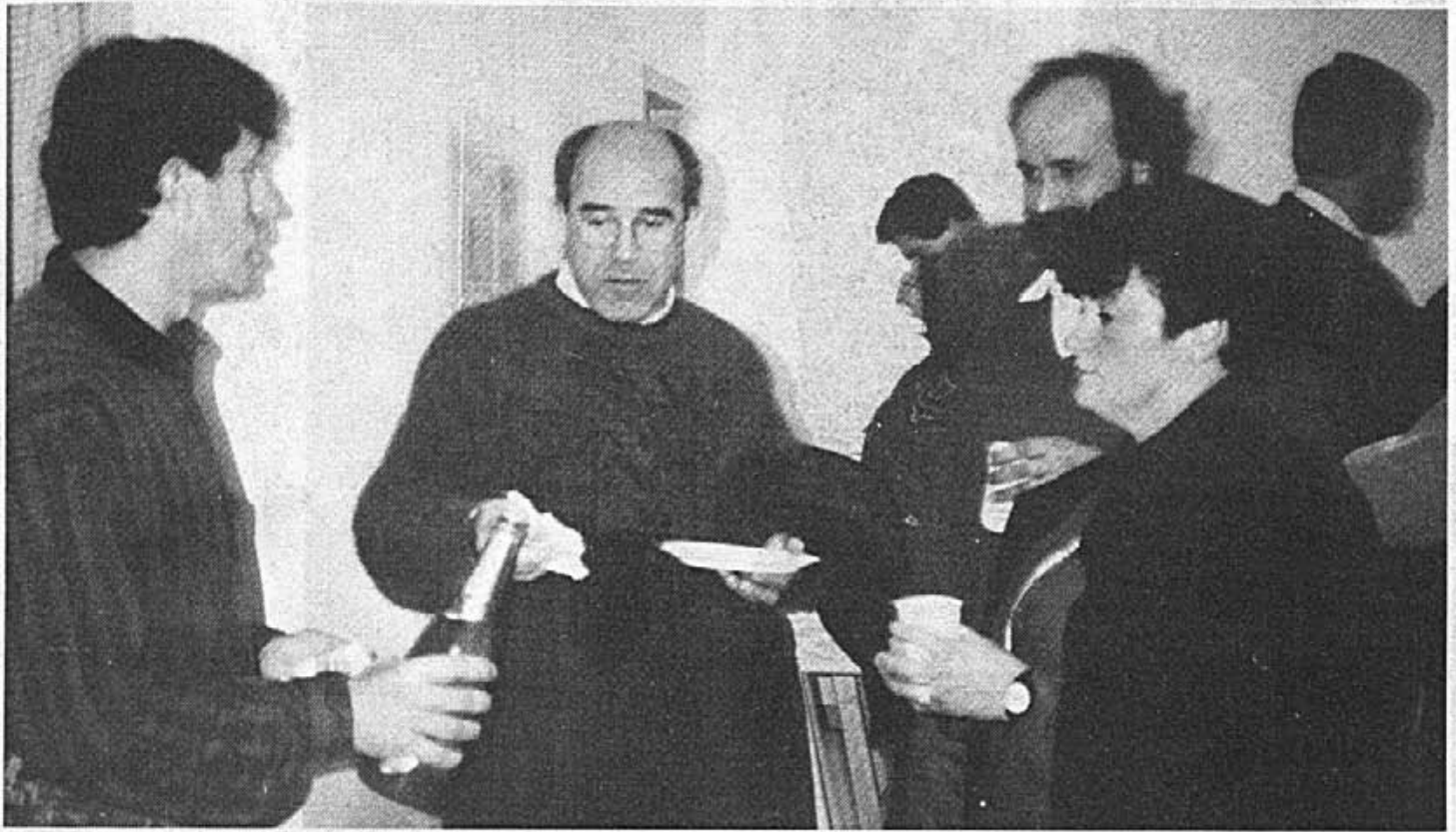
Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió
dels seus autors

CONTINGUT D'AQUEST NÚMERO:

-Festa del 4t. aniversari i 25è número de DIES I COSES	3
-Crònica	5
-Coses	7
-Planes de s'Alqueria	12
-La nostra gent	14
-Dies i gloses	18
-Conte sense argument	19
-Un dia d'esperança al començament del 92	19
-Estrella mostrejada: «El bunyoler»	20
-«Jo no havia guanyat res mai»	21
-Conversa amb... Bartomeu Maimó	23
-Les nostres mestresses van feineres	26
-Cap a la integració laboral del minusvàlid	27
-Receptes de cuina	28
-Sa Plana Verde	29
-Biel Cortés; llauner d'ofici	31
-L'esport és cosa bona:	
*L'esport i el nin (II)	34
*Guillem Rigo Vidal	37
*C.D. Alqueria	38
*Bernat Picó	39
*Toni Adrover Caldentey	41
*Miquel Mesquida Adrover	42
*Joan Antoni	45
*Flash Esportiu	46
*Ha dit...	47
-La veu de la Terra	48

Festa del 4t. aniversari i celebració del 25è. número de Dies i Coses

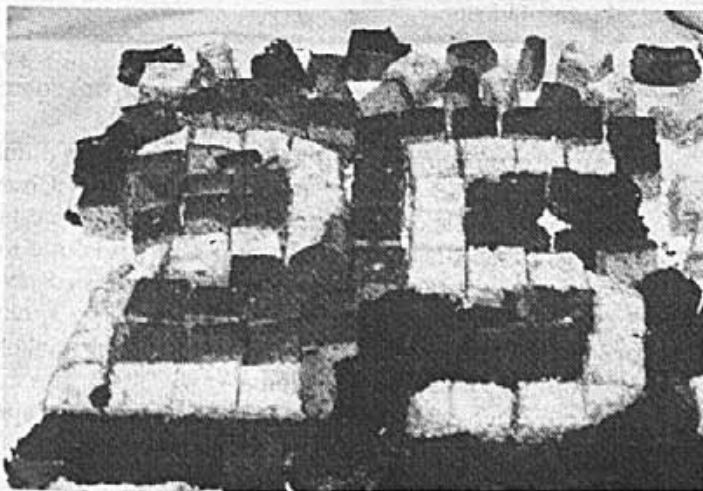

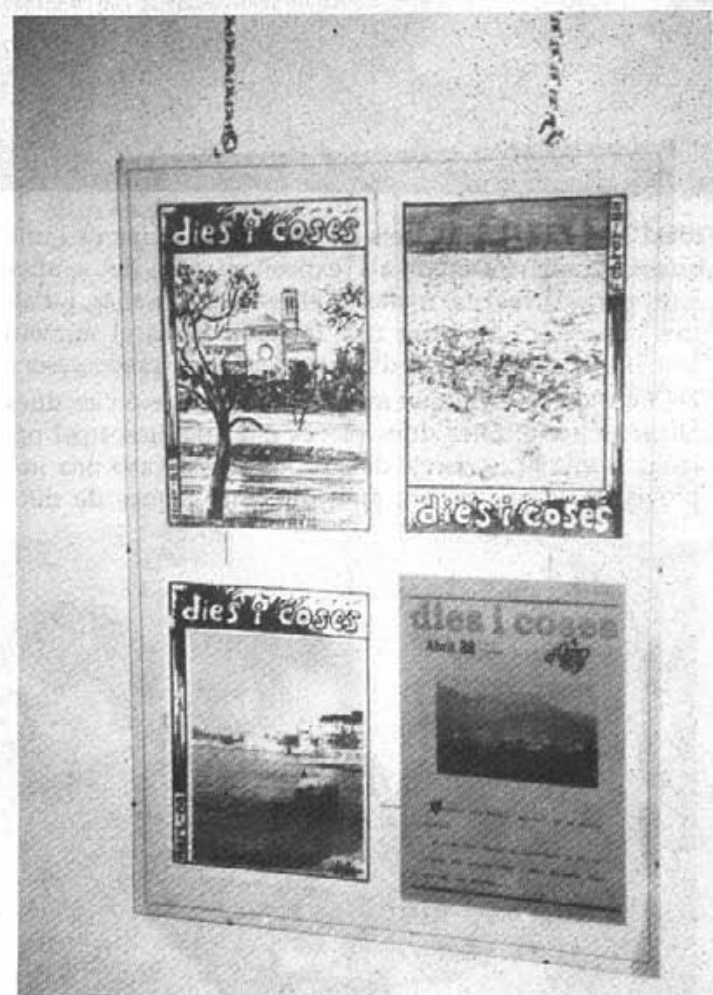
El 26 de desembre passat, adelantant-nos cinc dies a la data del quart aniversari del primer número de Dies i coses, celebràrem aquest fet juntament amb l'aconteixement d'haver arribat al 25è. número de la revista.

Preparàrem aquesta festa a la correguda. Convidàrem a tots els que al llarg d'aquests quatre anys han col.laborat a fer la revista amb els seus articles, amb el suport econòmic, etc...

L'ampla sala de d'alt del nou edifici multiús era el lloc

ideal. Penjàrem a les parets els 24 primers números i una quatribarrada. Posàrem als expositors amb fotografies fetes per a la revista, moltes d'elles no publicades, i d'altres curiositats. Damunt una taula hi havia el número homenajat, acompanyat d'algun dels seus predecessors. De totes maneres, el que més lluïa a la sala eren les dues taules del mig; totes dues plenes d'exquissiteses pel paladar, a una hi havia els dolços on hi destacava una improvisada palangana on, amb diferents coques de dife-

rents colors, s'havia compostat un gran 25. Tot lo dia havíem estat un munt de gent; aquí i allà preparant els plats d'aquesta festa.

A les sis, amb l'arribada dels primers convidats, començarem a obrir el xampany, el vi i a beure, però sobretot, a xerrar d'això i d'allò.

Vàrem esser un bon grapat, hi erem tots els que d'una manera o de l'altra, hem fet possible que Dies i Coses arribàs a la 25a. edició. Al principi, potser quasi tots estavem embafats encara del dinar ja que n'hi havia que tot just s'acabaven d'aixecar de la taula familiar, ens costava de fer la primera mossegada, però una vegada ho vàrem tastar, ja haguérem de fer una bona berenadeta i molts ja no menjarem res més fins a l'endemà.

Junt amb la vostra col.laboració, sempre agraïda, esperam celebrar el 50è. número ben aviat. Ja ho veurem!!.

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

22 desembre.- Can Vellana: Avui han batetjat a l'Església de Calonge, En Jaume Adrover Adrover, fill d'en Tomeu Vellana i Na Maria Bielet.

25 desembre.- Dia de Nadal: Ahir vespre es varen celebrar les matines on la veu de n'Azahara va omplir amb cant de la sibil·la tota l'Església de Calonge. Encara que no hi va haver àngel, enguany el coro ha fet una actuació ben notable.

26 desembre.- Avui es fa una festa per celebrar el quart aniversari de la revista DIES I COSES i l'edició del seu vint-i-cinquè número.

29 desembre.- Batién na Maria Francesca, filla d'en Toni Adrover de Can Ganxo i na Sebastiana Bonet.

2 gener.- Neix a Campos en Toni Vadell Lladó, és fill d'en Sebastià Roca i na Francisca Lladó, dos grans amics i col·laboradors de Dies i Coses.

5 gener.- Ha mort madò Maria Adrover i Adrover, de can Puig, a l'edat de vuitanta-dos anys. Al cel sia.

A nit arriben al Port de Cala Llonga Ses Magestats els Reis Màgics d'Orient. Al Port s'hi ha congregat molta de gent que junt amb les primeres autoritats han volgut rebre els Reis i els seus Patges. Unes magnífiques carrosses que han preparat per l'ocasió han portat els Reis després de la rebuda oficial a adorar el Nin Jesús a l'Església. Després de l'adoració han fet el tradicional repartiment de joguines i regals als nins. S'ha d'agrair a l'APA del Col·legi de Cala d'Or, a l'Associació Infantil i Juvenil Trenc d'alba i a l'Ajuntament i les seves brigades municipals els esforços que han fet per a l'elaboració de les carrosses i el bon desenvolupament dels actes. Devers les vuit han arribat a Calonge on també han entrat a adorar. Amb molta d'alegria han repartit els regals a tots al Saló parroquial.

6 gener.- Dia dels Reis: Avui, els nins jugaran amb les juguetes que ahir vespre els regalaren. Començaran l'escola passat-demà, però, mentres tant juguen i tot va bé.

L'horabaixa hi ha hagut una xocolatada a la Llar dels Padrins.

16 gener.- Avui vespre es farà el tradicional fogueró de Sant Antoni, torraran panxeta, botifarrons, llançonisses... el vi segur que també hi serà present. Després hi haurà un bon ball organitzat pels sonadors petits i grans del poble.

17 gener.- Sant Antoni: Això comença a anar bé, hi ha hagut cinc carrosses. La gent s'anima a participar en un dia tan assenyalat i alegre. Els primers en arribar han estat una colla d'extrangeres que colcaven dins un Dyane-6 descapotat, no tenien gens de fred, anaven ben destapades, després han arribat una guarda de pagesos que dins el carro hi duien animalons i una barraqueta molt ben fetona. Llavors n'han passat una altra que escenificava el fogueró de Sant Antoni d'ahir vespre, tots amb unes bones llesques de pa i llançonissa. També ha vingut una carrossa d'egipcis i la darrera eren dos nins

de 3 o 4 anys, en Miquel i n'Alfons i una cabreta tots ben satisfets que anaven a beneir-se. Llavors varen arribar una bona guarda de cavalls tots ben pulits.

BAR NOU

Telèfon 65 78 20
C/. Rdo. Antonio Vadell, 2

CALONGE

COSES

Amb aquest darrer número de DIES I COSES tanquem la col·lecció del volum 2 d'aquesta revista. Aquests segon volum inclou els números 16 al 25, els quals seran luxosament enquadernats.

Si estàs interessat en guardar aquests exemplars de la revista amb la nostra enquadernació —tal i com es va fer amb els números 1 al 15—, entrega aquests 10 exemplars ben guardats i amb el teu nom i telèfon dins el número 16 a qualsevol dels membres del Consell de Redacció a on compres DIES I COSES habitualment.

L'Ajuntament de Santanyí va acordar per unanimitat fitxar com a festes locals no laborals al municipi per a 1.992 les següents:

A CALA D'OR I S'ALQUERIA BLANCA: dia 19 de març (Sant Josep).

A LLOMBARTS: dia 28 d'agost (Sant Domingo).

A SANTANYÍ: dia 30 de novembre (Sant Andreu).

A CALONGE: dia 29 de setembre (Sant Miquel).

El dia de Sant Antoni (17 de gener) és festa a tot el municipi.

L'Ajuntament de Felanitx va acordar les festes de S'HORTA: Sant Antoni (17 de gener) que fins engany no era festa al poble i Cinquagema (8 de juny).

Cares d'ahir

Ve't aquí, una fotografia que va esser feta a Calonge l'any passat per les festes de Sant Antoni.

N'hi ha que diuen que era un patge dels reis, uns altres deien que era un moro autèntic, malgrat les espadnyes i pantalons texans, perquè, els moros, també estan al dia.

Meam si qualqu de vosaltres hem podria dir qui era i si era un moro, un patge o si realment era un calongí ben desfressat.

Si ho sabeu, no ho penseu més, anau a dur la resposta dins un sobre amb les vostres dades personals, a l'apartat nº 13 de l'oficina del CRÈDIT BALEAR de Calonge, i si teniu sort, podreu obtenir un magnífic premi ofert per La boutique de Cala D'Or anomenada Modes Janine. Us esperam!!!

La solució a les CARES D'AHIR del darrer número de DIES I COSES és: JOAN MAS, el CAPELLÀ de BUNYO-LA i en MIQUEL BARCELÓ, rector de s'Alqueria.

El guanyador va esser en TONI VALLBONA I ADROVER, de cas Senyor. El regal màgic, entregat pels Reis d'Orient va esser el segon tom de Dies i Coses i una Camiseta. Enhorabona i gràcies per participar!!!

Enhorabona Cosme

Cosme Aguiló

El nostre amic i col.laborador Cosme Aguiló va ser un dels guardonats amb els Premis 31 de Desembre que a finals d'any otorga l'Obra Cultural Balear. Concretament en Cosme va rebre el premi Gabriel Alomar pels seus estudis sobre toponímia.

Enhorabona Cosme, i que els teus treballs segueixin rebent el reconeixement públic.

Dies i Coses

Les pagues del batle

La diferència entre els sous dels batles del Pla i de la comarca de Llevant, deixa veure ben clar que la zona de l'interior de Mallorca és la més desfavorida: mentres a la zona de Llevant les primeres autoritats municipals cobraran aquest any sous de més de cent-mil pessetes, al Pla no en cobraran més de cinquanta, exceptuant el de Vilafranca que en cobra seixanta.

El Batle de Santanyí, Cosme Adrover, cobra una quantitat que varia cada mes. Per cada dia de feina cobra tres mil cinc-cents pessetes, dotze mil per assistència a sessions plenàries i nou mil per anar a les sessions informatives.

El batle de Felanitx, Miquel Riera, cobrarà cada mes cent setanta cinc mil pessetes i els delegats de les Comissions informatives seixanta mil, mentres que els membres de l'oposició reben setze mil pessetes mensuals.

Joan Antoni Ramonell, batle de Montuïri no cobra res, per pròpia decisió.

Els batles dels Ajuntaments de Manacor i Felanitx, són els únics de la Comarca de Llevant que tenen dedicació plena i als pressupostos municipals hi figuren les corresponents partides per a despeses de dedicació exclusiva del balte.

Informació publicada al diari BALEARES de 9 de gener 1992

Els video-jocs: masclistes, violents i limitadors de la imaginació

Els video-jocs foren una de les joguines més demanades als Reis pels nins el passat Nadal; i, és també, que la publicitat que se'ls fa, hi influeix d'una forma ben notable. Però, aquestes línies no són aquí per fer una crítica de la publicitat televisiva, sinó, per oferir-vos dades que confirmen l'afirmació: «els video-jocs: masclistes, violents i limitadors de la imaginació».

Amb les esmentades maquinetes, els al.lots només han d'arribar, pitjar el botonet i ja surt la imatge: ja poden començar a matar marcianets; és d'aquí, d'on derivariem l'afirmació del qualificatiu VIOLENT, Tant es així que molts dels mateixos programes s'empren per entrenament militar dels soldats nordamericans.

Els infants no s'han d'esforçar gens, només volen guanyar i matar o eliminar els obstacles. La clau dels objectius del video-jocs és aquesta. Sempre hi ha unes metes a aconseguir, podent canviar la velocitat, el grau de dificultat, el nombre d'enemics, etc.

Els no creen res, NO empren la seva IMAGINACIÓ i, està força demostrat en estudis fets recentment, que això arriba a esser perjudicial per al nin i molt més greu del que els pares i educadors es pensen: es limita l'activitat del nin a la que determina el fabricant del programa. Abans, una patata, per exemple, podia arribar a esser la cosa més increïble mai pensada per a la imaginació d'un adult, però la de l'infant no té cap casta de barrera i dins el seu capet allò es podia transformar en milers de coses i esser la seva joguina durant una bona estona. Ara no, ara els videos, la televisió i tota aquesta nova tecnologia de la que ens sentim tan gojosos, no fa més que espatllar i

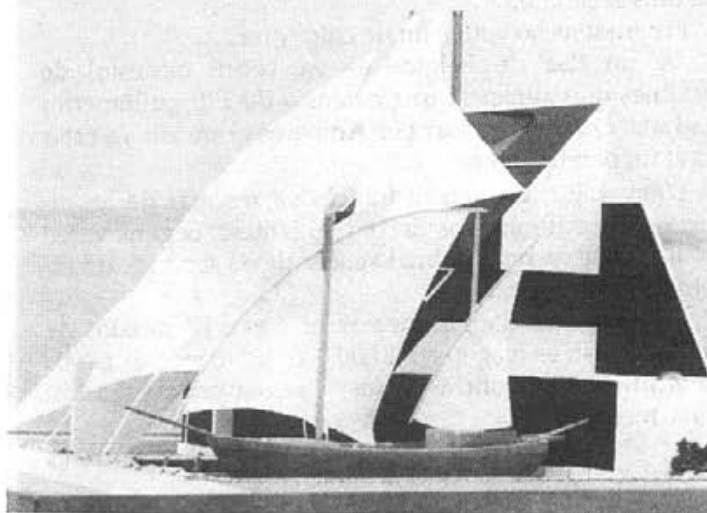
fer inútil tota la font d'imaginació i creació de la que només els nins en gaudeixen.

A més, els video-jocs estan fets per al sexe masculí, en definitiva, són joguines sexistes que sobretot intenten marcar les diferències entre els sexes i que encara, malgrat tot allò que ens volem creure de la igualtat dels sexes, eduquen els infants en una mentalitat MASCLISTA: les dones hi apareixen només com a víctimes o com a acompanyants de l'heroi. Segons una investigació feta als Estats Units, en els 47 videos-jocs analitzats hi apareixen 115 caràcters masculins i només 9 de femenins i mai, la dona té un paper dominant o d'heroïna. Les al.lotes són les segrestades i són rescatades per l'heroi masculí.

Al cap i a la fi, una societat com la nostra, ens deixa «triar» (el verb triar està entre cometes, també és discutible), cada un fa el que vol. Nosaltres només volíem donar la nostra ben particular visió d'aquests aparells monstruosos.

Les dues Maries

Sevilla '92. Exposició Universal

A partir d'abril i fins octubre «L'Era dels Descobridors», Sevilla serà el centre mundial de la festa i de l'espectacle.

Als pavellons instal.lats al recinte firal els 18 milions de visitants previstos podran conèixer distints aspectes de la tradició, cultura i art del més de cent països participants.

Balears no ha volgut faltar a aquesta cita i en el seu pavelló VELES I LLUM mostrarà al món l'esperit mediterrani, d'unes terres i d'una gent que han viscut de cara a la mar.

El disseny arquitectònic del pavelló té un caràcter emblemàtic, la mar i el cel han inspirat la construcció: veles desplegadas al vent, com a símbol de l'avanç que ha suposat per al home i per al progrés de la navegació.

Al pavelló balear els visitants podran fer un recorregut pel passat i el present de les nostres illes, mostrant al món l'autèntic sentit del sentit balear.

Tot això i més en la EXPO '92, Balears intentarà donar una imatge de modernitat i participació i progrés dins aquesta exposició.

«Toni de Porreres»

Cassete Digital, so perfecte

El proper mes d'Abril serà la data d'irrupció al mercat espanyol de la Digital Compact Cassette (DCC), una nova cinta de so desenvolupada per Philips que ofereix una qualitat de so equivalent a la del disc compacte.

Pletines per a Alta Fidelitat, aparells de so per a automòvil i reproductors portàtils de —walkman— oferiran aquest nou suport.

La cinta té les mateixes dimensions que una de videocassette i tots els aparells ofereixen autorreverse, cercar una determinada melodia, i el mètode de codificació anomenat PASC, que té un registre de so amb una distància de fins 18 bits, tomant com a referència el sentit humà.

Un aventatge pels usuaris que ja tenen video i cintes tradicionals el nou reproductor DCC podrà reproduir tant les noves amb so digital com les que ha hagut fins ara; això sí, hauran de comprar el nou tipus de reproductor DCC.

El preu aproximat d'aquest nou aparell reproductor digital que sortirà al mercat en breu espai de temps serà d'unes cinquanta mil pessetes.

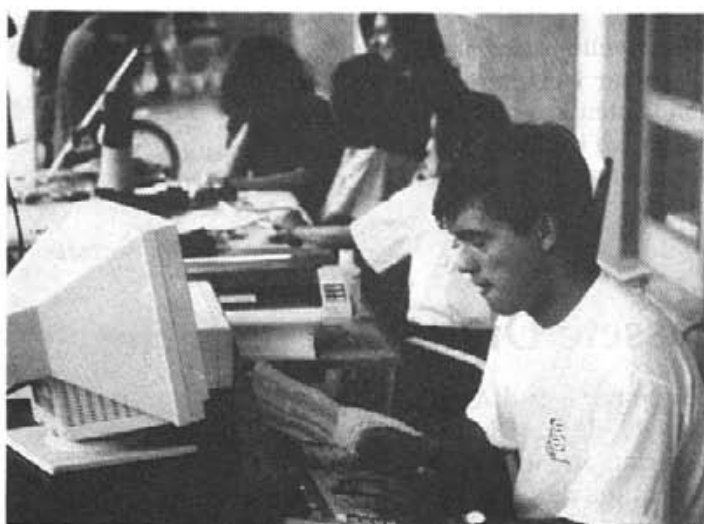
Sa tecnologia avança que és un gust

Quan anam a comprar un televisor, no basta amb apreciar tant sols la qualitat d'imatge; sinó que avui en dia s'ha de mirar també les possibilitats de connexió amb altres aparells de casa que tinguem, sinó podem quedar desfassats en poc temps.

Fa tan sols cinc anys els mots NICAM 728 or EUROCONNECTOR or DUAL ZWEITON eren totalment desconeguts. Avui en dia es van incorporant poc a poc als domicilis de cada un de nosaltres.

L'euroconnector és de gran utilitat per a millorar les prestacions de qualsevol aparell de televisió. Permet així, transformar-lo en pantalla d'ordinador, connectar-lo. L'amplificador de so d'un equip d'alta fidelitat, a qualsevol font d'imatge o so exterior i també als decodificador de les noves televisions privades que a poc a poc es van incorporant a les nostres cases.

Connectant a un aparell de video o laser-disc, transmet la imatge directament a la pantalla del televisor, sense haver de passar per, cap conversor, aconseguint així un augment de nitidesa i l'eliminació d'interferèn-

Com l'anell al dit. L'acaba de comprar. Ja és l'hora. L'illa misteriosa. Estudia a la universitat. L'herba del prat. Ara l'has encertada. L'Índia calorosa.

Coses curioses II

* Les arrels d'una figuera poden arribar a fer-se per endins més de 125 metres.

* La temperatura més alta obtinguda a La Terra va ésser obtinguda a un reactor soviètic, que va arribar als tres mil milions de graus centígrats.

* Una pedra tant grossa com un xitxero que es mogué a 5 kilòmetres per segon podria fer mil miques un satèl·lit que pesàs 1.100 quilògrams.

* El caire d'un fulla d'afeitar no està compost de metall, sinó de diminuts vidres.

* El primer animal inscrit a un registre de patents va ésser una ostra.

* El calmant Valium i el Tagament, són els fàrmacs més recetats en tot el món.

* Si vostè enumera el compost buril seleno mercaptan, segurament no oblidarà mai el seu olor. L'olor ens fa recordar a un còctel d'ou podrit, ai, seba, gas de clavaguera y col descomposta, i està considerat com el més penetrant del món.

* Els metges grecs i medievals creien que l'esperma es feia dins el cervell.

* Els erissons ho veuen tot de color groc.

* A un llac de Bèlgica es va veure un estol de libèl·lules que abraçava una extensió de 170 quilòmetres quadrats. Quan va passar per Amberes el trànsit va estar aturat un parell d'hores.

* L'any 1.861, un vaixell francès va rescatar de les aigües de Tenerife un tros de pop gigantesc. Segons varen calcular els experts, l'animal sencer devia fer més de sis metres i pesar dues tones.

* En 100 litres d'aigua demar hi viuen 77 milions de microorganismes vegetals, 1.600.000 protozoos i 17.000 éssers fluctuants, com a peixos, algues superiors, pòlips, corals, meduses...

Toni de Porreres

cies o distorsions.

Els televisors que disposen de dues o més preses de euroconnector permeten gaudir simultàneament de la qualitat d'imatge del video connectat per l'euroconnector, en lloc de per l'antena i a més, del so modulat en la seva pròpia cadena d'alta fidelitat.

L'euroconnector situat al davant del televisor fa que sigui més còmode endollar-hi una càmera de video o un altre video.

Les possibilitats de connexió han de ser valorades i exigides en el moment de decidir la nostra compra d'un aparell d'aquest tipus i volem estar al dia dins el camp de la tecnologia.

Realment cada dia podríem estar comprant nous aparells però ens hem de conformar amb el que poguem aconseguir, ja que hi ha una variada i molt ampla gama d'aparells sofisticats i de les més diverses marques (videocàmares, videos, televisions, amplificadors, discs-compactes, antenes parabòliques, entrades d'euroconnectors, làsser-discs, emissores de pago, decodificadors, etc.; amb tot això i més, es poden fer les més variades combinacions i connexions entre aquests aparells, tan sols hi falta poder aconseguir-los, i temps per perdre-hi.

¡Oh... que dirien els nostres padrins i avantpassats de tot això... es pegarien tocs pel cap!!

Toni de Porreres

Un poc de llenguatge i gramàtica

L'apòstrof

Quan els articles o pronoms *el* o *la* van davant una paraula que comença per vocal o *h*, s'escriuen *l'* (l'elefant, l'aigua...). La cometa volada es diu «apòstrof».

(Però l'article i el pronom femení *la* davant *i*, *u*, *hi*, *hu*, no s'apostrofen quasi mai: la idea, la història, la insultaven, etc; només ho fan que *i*, *u* són vocals accentuades: L'única, l'illa, l'unghla, l'Índia, etc.)

Un parell d'exemples:

L'abella fa la mel. És groc com l'or. Ho diu la història.

RESTAURANT - PIZZERIA	
Blanco y Negro	
Tel. 64 34 65	
Porto Carl 5	07660-CALA D'OR
Cala Llarga	Mallorca

Primer centenari de l'Església des Carritxó

VII CERTAMEN DE POESIA

«Bernat Vidal i Tomàs»

L'Excm. Ajuntament de Santanyí, en sessió plenària celebrada el dia 13 de Desembre de 1991, acordà convocar el VII Premi «Bernat Vidal i Tomàs» de poesia, de conformitat amb les següents

BASES

- 1°. Hi podran concórrer tots els poetes que ho desitgen.
- 2°. Les obres que es presentin al certamen hauran de ser originals i inèdits, redactades en llengua catalana, amb una extensió normal d'un llibre de poemes. El tema serà lliure.
- 3°. Els originals es presentaran per triplicat, en foli corrent o quartilla holandesa, mecanografiats a doble espai i per una sola cara, perfectament legible. A la portada es consignarà el nom del certamen a què participen, títol de l'obra, nom, cognoms, adreça i telèfon de l'autor. Els qui es presentin amb pseudònim només hi faran constar el títol de l'obra i el seu lema. A part, i amb mateix lema, presentaran un sobre tancat que contengui les referències personals.
- 4°. El guanyador rebrà 150.000 pessetes i un objecte commemoratiu en acte públic dins la Festa del Llibre de l'any 1992. El premi serà indivisible.
- 5°. El jurat serà designat per la Comissió de Govern de l'Ajuntament i estarà compost per persones de reconeguda solvència en el món literari. Tindrà com a secretari al Regidor de Cultura. Podrà declarar desert el premi si així ho creu convenient.
- 6°. El termini d'admissió de les obres acabarà el 15 de març. El lloc de presentació serà a l'Ajuntament de Santanyí. S'admetran els originals que arribin per correu, sempre que la data d'expedició no sigui posterior al dit dia 15 de març.
- 7°. L'Ajuntament de Santanyí patrocinarà l'edició de obra premiada, que serà inclosa dins la col·lecció de poesia «Balenguera», Editorial Moll, reservan-se els drets d'autor de la primera edició. La presentació del llibre es farà el dia de la Festa de Sant Jaume.
- 8°. Els treballs no premiats podran ser retirats, prèvia presentació del rebut corresponent i en el termini d'un mes a partir de la data d'adjudicació del premi. L'Ajuntament declina tota responsabilitat sobre la custòdia dels esmentats treballs.
- 9°. Una vegada presentats els originals, aquests no podran esser retirats pel seu autor per fer-hi correccions o ampliar-ne alt ext, així com tampoc renunciar al premi.
- 10°. El jurat podrà resoldre, inapel·lablement totes aquelles qüestions no estipulades en aquestes bases.
- 11°. El simple fet de presentar treballs en aquest certamen presuposa l'acceptació d'aquestes bases.

Dia 17 de gener a les 11 del matí es va fer una missa concelebrada en honor del Sant patró, Sant Antoni, per commemorar el primer centenari de la seva Església. Fou presidida pel Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca Dr. D. Teodor Ubeda Gramage acompanyat de vint-i-dos capellans. Es va fer l'ofrena i va cantar el Cor de s'Horta.

L'horabaixa es varen fer les típiques beneïdes amb la participació de nombroses carroces, un total de vint-i-vuit, que s'endugueren sustanciosos premis.

Planes de s'Alqueria

Carrosses de s'Alqueria Blanca

Uep lectors!. Som un grup de joves de s'Alqueria Blanca, i «Dies i Coses», ens van oferir l'oportunitat de col·laborar i ocupar un espai d'aquesta revista.

D'aquí endavant us oferirem notícies, entrevistes i altres coses relacionades amb el nostre poble.

NOTICIES

L'amo en Miquel Gató de S'Alqueria Blanca, dins el seu hortet, dia 3 de gener d'aquest nou any, va tallar una col de prop de 11 kg. Com podreu veure era una «reverenda» col. Ell i tot els veïnats encara en mengen.

CLUB DE PESCA DE S'ALQUERIA BLANCA

El passat dia 20 de desembre es varen fer unes noves eleccions per elegir un nou local per a la continuació del Club de pesca, ja que el Bar Sa Granja, que era a on va néixer aquest club ja fa uns tres anys, s'ha tancat. Els directius decidiren que l'únic lloc que podria substituir un bar era un altre bar i així s'ha fet. El que s'en va dur més vots és el Bar Can Marc.

Com podreu veure el Club de Pesca d'ara endavant tindrà un nou domicili: Carrer General Franco nº 8, Bar Can Marc.

La directiva no s'ha canviat de moment, i els seus components són els següents:

President: Miquel Adrover
 Vicepresident: Sebastià Barceló
 Secretari: Antoni Mesquida
 Tresorer: Salvador Rigo
 Vocals: Altres.

NOTICIES DE LES MATINES

Les matines de Nadal varen anar així de bé i hi participà molta de gent.

La sibil·la va ser Na Jaumeta Rotger Vallbona i la Sagrada Família fou representada pels següents:

Antoni Rigo Rotger (Sant Josep)
 Maria del Mar Pronç Marquet (La Puríssima)
 Mª Encarnació Navarro Sevilla (Nin Jesús)
 Catalina Rotger Garcia (Àngel)

L'adoració dels pastorets va ser representada pels nins i nines del poble.

S'Alqueria Blanca

L'amo en Miquel amb un parell d'amics i la col

SANT ANTONI

Com cada any dia 17 de gener, el dia de Sant Antoni a les 11 del matí hi va haver missa solemne en un dia tan assenyalat per gran part dels pobles de Mallorca.

Després de la beneïda de l'aigüa, es varen fer les beneïdes de les carrosses. La majoria de les carrosses eren de l'escola Verge de Consolació, encara que n'hi havia una de ca ses monges i una altra de gent del poble. També beneïren els animals.

Desitjam que la participació del curiabanquers no minvi, sinó que augmenti. MOLTS D'ANYS A TOTES LES ANTONIES I TONIS!!!!

La nostra gent

L'ermità de s'Alzina

Amb l'avinentsa que amb motiu de les festes de Nadal, l'ermità Mauro, Jaume Adrover de s'Alzinar, ha estat a Calonge per visitar els seus familiars, hem aprofitat per tenir una conversa amb ell.

La pròpia essència dels ermitans, la seva manera de viure i els seus principis, exclusivament espirituals, fan que no els agradi massa sortir als diaris o revistes i, sobretot, si el que se cerca publicar només és la part externa, el folklore i les coses superficials de la vida eremítica.

Per tractar-se d'una revista de Calonge, ell no ha posat cap casta d'obstacle per dir-nos unes paraules però, amb l'intenció principal de donar a conèixer la verdadera essència dels ermitans i al mateix temps a través de la revista poder dirigir-se a tots els calongins, enviar-los una

salutació i donar-los les bones festes.

Les paraules de l'ermità Mauro, són sobretot, paraules de sentit espiritual i per poder comprendre tot el seu significat cal tenir fe i alguna formació religiosa. Ell parla amb paraules planes però amb convenciment i fermesa. La seva conversa és transparent, sense cercar expressions bensonants ni que pareixin importants, però quin significat més profund que tenen les seves manifestacions!

UN POQUET D'HISTÒRIA

El dia 12 de juliol de l'any 1988 es va commemorar el 300 aniversari de la mort del Venerable Joan de la Concepció Mir, fundador de la Congregació d'ermitans de

Sant Pau i Sant Antoni.

-El Venerable Joan de la Concepció va nèixer a Alaró l'any 1624. Abans de tenir 20 anys ja se va retirar al castell d'Alaró per fer vida contemplativa. L'any 1646 va deixar el castell i se'n va anar a les solitàries terres de Trinidad, de Valldemossa. Per aquests llocs ja feia molts d'anys que hi havia hagut ermitans, Don Toni Gili va trobar una carta escrita l'any mil set-cents i tants allà a on diu «Vivim a la Santíssima Trinidad, que fa cents d'anys que hi ha ermitans, cents d'anys». Suposam que quan el fundador va arribar a Valldemossa va estar a una de les velles ermites construïdes pels antics ermitans. Les ermites velles són cins i allà ets ermitans cerquen retiro, silenci, esperit d'oració i s'unió amb Déu.

Ser ermità no vol dir fugir del món, sinó cercar la perfecció i la unió amb Déu. No volem fugir dels problemes sinó que cerquem de santedat, estar units amb el Pare i el Fill. Déu es va fer home perquè l'home pogués ésser Déu. I nosaltres cerquem el sacrifici, la pobresa, el silenci i l'oració per arribar a la màxima unió amb Déu.

-El qui va enfocar molt la vida d'ermità va ésser el Beat Ramon. Devers l'any 1300, el Beat Ramon va fer vida d'oració i contemplació dins una cova que hi ha aquí al bosc, jo, a vegades hi he anat a aquesta cova. Allà pareix que hi va escriure aquest llibre on es diuen coses tant sublimes i tan profundes «El llibre d'Amics e Amat», que és molt espiritual, es veu que està inspirat per Déu.

Després de Ramon Llull, també va viure per aquí aprop, Santa Catalina Tomàs que en la seva joventut va estar a Son Gallard amb uns concos seus, perquè els seus pares havien mort. El Pare Antoni Castañeda va estar retirat al bosc dedicant-se a la contemplació i a l'oració a dins el bosc de Miramar a on ja hi ha haver una comunitat d'ermitans, això era abans que hi anàs el nostre fundador, abans de la nostra congregació, d'havia ésser el mil cin-cents i busques. Aquest pare Castañeda va ser el director Espiritual de Santa Catalina Tomàs. El pare Castañeda, havia estat militat i com que llavors llavors els que havien tocat armes no podien ésser ordenats sacerdots, ell va haver d'anar a Roma per obtenir la llicència per ordenar-s'hi.

-Què tenen aquells entorns de devers Miramar que per

allà hi ha estat la major part del grans personatges espirituals de Mallorca?

-Es ver, però jo no sé el perquè. Hi havia l'ermità Espiridión del Espiritu Santo, que ara ja es mort però jo vaig conviure devers set anys amb ell, que solia dir: «Valldemossa m'agrada perquè és terra de Sants». I és ver, per allà hi varen viure el Beat Ramon, Santa Catalina Tomàs i el pare Castañeda que també té fama de sant. A Can Costa hi va nèixer Sor Aina Maria del Sant Sacrament i era al temps del nostre fundador. Sor Aina Maria és una de les dones més místiques que hi ha hagut a Mallorca, precisament l'any passat a Valldemosa varen publicar un manuscrit seu i és realment, molt místic. El venerable Mir també té fama de sant, encara que nosaltres no hem fet cap passa per beatificar-lo. I l'ermità Guillem que va estar a una cova a Son Moragues, també té fama de sant.

-De l'ermità Guillem, se'n conta una anècdota que, ell era molt amic de l'amo de Son Moragues i anava moltes de vegades per ses cases a veure'l. Un dia, el dimoni va fer veure a un missatge que l'ermità Guillem havia robat un porc i el matava d'amagat a dins el bosc. El missatge se'n va correns a contar-ho a l'amo -L'amo vos que teniu tanta de devoció a l'Ermità Guillem, jo ara l'he vist a

Sebastià
Roca

PERRUQUERIA
UNISEX

OBERT DE DIMARTS A DIJOURS HORABAIXES
I DIVENDRES I DISSABTE TOT EL DIA

Tel. 65 82 20

Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyi)

FLOCC
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

HOMES
I
DONES

TRACTAMENT
D'ACNE JUVENIL

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

dins el bosc que d'amagat matava un porc-. L'amo va dir: Meam, ermità Guillem sortiu. -I s'ermità va sortir de dins la cuina on feia una bona estona que si escalfava. Precisament en aquesta cova a on va estar l'ermità Guillem l'hi diven sa Cova de s'ermità Guillem i està bastant arreglada per viure-hi. Després d'ell hi ha hagut altres moradors.

-Es veu que des del Beat Ramon a aquest bosc sempre hi ha hagut moradors que s'han dedicat a la contemplació i a l'oració. Segons don Bru Moreli, abans dels moros, per aquí ja hi ha haver ermitans.

LES MATINES

-Ara que ens trobam de ple en les festes commemoratives del naixement del Bon Jesús, com passàreu la nit de Nadal a l'ermita de Valldemossa?

-Nosaltres enguany vàrem fer la nit de Nadal en comunitat, els ermitans tot sols. L'any passat vàrem fer matines, va venir un grup de gent i vàrem fer les coses a l'atropellada i nosaltres no en vàrem quedar gaire satisfets. Un parell de dies abans de Nadal, vàrem xerrar amb el capellà i vàrem acordar que enguany els ermitans faríem una vigília de resos i que llavors el dia de Nadal ja

A devers les deu i mitja ens vàrem reunir a la capella, vàrem fer els resos propis del dia i després del Tedeum, els que volgueren se'n varen anar a descansar, només vàrem quedar en Pep i jo. Vàrem resar les oracions del breviari i després de cada salm rumiàvem i comentàvem el seu sentit. Vàrem cantar el Credo i després vàrem estar quasi una hora comentant-lo. El Credo és tota la nostra fe. Crec en un Déu Pare... creador... que es va fer homo... va morir i ressucitar... Saps fins a quina hora vàrem estar? Idò, fins a les cinc, i si no fos perquè l'endemà ens havíem d'aixecar d'hora encara hauríem estat més, perquè no ens havíem cansat gens. Jo vaig disfrutar més d'aquella vigília d'oració íntima que d'unes matines amb molta de gent.

Moltes de vegades a les matines hi ha molt de folklore i coses superficials que no ajuden gens a valorar el vertader sentit des dia de Nadal. Però aquestes coses només se poden fer amb persones que tinguin una preparació. A segons qui no les hauria agradat tant com lo que mos va agradar a n'en Pep i a mi. A les cinc vàrem anar a fer una volta fins a sa creu i llavors mos n'anàrem a jeure. Creis-me que me va agradar més aquesta vigília d'enguany, que l'any passat que va venir gent, que varen cantar i varen tocar l'orgue tot depressa, depressa.

-El fer oració, quan la fas ben feta, en lloc de cansar pareix que t'alleugera. Resar és tenir verdadera comunicació amb Déu i si és així pareix que et fa veure les coses d'una altra manera. Resar no es només dir un rosari o el que sigui, resar és sobretot saber escoltar, escoltar a Déu, que d'una manera o altra et parla.

Resar és pensar i recordar els familiars, pensar amb els més necessitats. Per resar bé no hauria de comptar el temps. Els primers cristians ja o feien així, es passaven hores i nits senceres resant i compartint penes i alegries, problemes i inquietuds.

Fa més de vint anys que el meus pares són morts i no hi ha cap dia que jo no els tenguí ben presents en ses meves oracions.

UN NOVICI

Abans heu anomenat en Pep. Qui és en Pep?

-És un jove de Son Ferriol, nom Pep Bauzà i tant ell com nosaltres estam molt contents d'estar junts, ens duim molt bé, perquè és un jove extraordinari. Com és natural qualche vegada surt qualche coseta, però no estam aplè fins que ens hem demanat perdó. I és que ens tenim una estimació tant i tant gran! Els ermitans tornam pocs i per això estam molt contents quan surt una vocació nova.

L'ERMITÀ AGUSTÍ

Jo me'n record molt de l'ermità Agustí, era una persona extraordinària i molt santa. Va morir ara fa vuit anys després de setanta anys d'ermità de la nostra congregació. Havia estat 30 anys el superior general i després jo vaig esser cinc anys el seu superior, idò aquell home, tenia tanta d'humilitat i tanta sumissió! No es vanagloriava de res, i això que havia fet el monument de Sant Salvador i l'església de Bonany. Si a vegades es comentava que l'ermità Agustí havia fet tot això, ell solia dir: -Vaig ajudar-. Però mai volia donar-se importància a ell mateix.

-El temps que jo era el seu superior, sempre que volia fer qualche cosa venia a demanar-ho: -Superior, que voleu que faci això o allò, però si no ho vol estaré ben igual de content-. Els diumenges a vegades es passava tres o quatre hores a dins la capella totalment immòbil. Mai estava de mal humor ni tenia la cara trista, sempre feia de bon grat qualsevol cosa li demanassin. Un dia jo li vaig dir: -Ermità Agustí, a vosté pareix que no res li fa asunto. Ell ma va contestar: -M'ha costat molt de temps de lluitar i d'esforçar-me per arribar a això.

RECORDS DE CALONGE

-Jo me record molt de Calonge, és el meu poble, me'n record de la familia, dels veïnats, de les vetlades i de les paladisses d'ametles. Però allà on sent més emoció és a dins l'església, quan pens que allà m'hi varen batiar i em varen ensenyar les primeres oracions del catecisme. Jo tenia setze anys quan me'n vaig anar de Calonge i a molta de gent jove quasi no la conec. M'agrada molt Ca-

longe i sempre que puc hi venc però amb la meva vida d'ermità som molt feliç. Esser feliç vol dir estar conforme amb el que un té. Jo sem més feliç amb poc que molta de gent que té molt.

EL TREBALL DE CADA DIA

-Nosaltres, els dies feiners també feim feina. Tenim les nostres hores d'oració però també feim feina per sostenir-nos. Hi ha les feines de la casa i cuidar els ermitans majors i també cuidar l'hortet i fer les reparacions per a la conservació de l'ermita. Tenim dues quarterades de conrró a devora Can Costa que abans les conrràvem nosaltres mateixos, però ara hi ha un home que les mos du. Tenim un corral que hi feim hortalissa i verdura per nosaltres, patates, alls, cebes...

LA CAPELLA

-Encara es conserva la que va esser la primílica capelleta que va fer el fundador, però que no le feim servir com tal perquè en feren una de nova que procuram tenir-la ben arreglada com es mereix. Hi posam flors, si en tenim, o branques d'herbocera o romaní. A l'altar major, al centre hi ha una imatge de la Immaculada amb Sant Pau i Sant Antoni als costats. I a dalt hi ha la Santíssima Trinitat amb Santa Catalina Tomàs i el Beat Ramon Llull. Al Beat Ramon, nosaltres el tenim de co-patró.

FE, PREGÀRIA, SANTITAT

-L'esperit religiós és la unió amb Déu i amb tota l'església, pregar per tota l'humanitat i voler el bé de tothom. Com més sant seré jo, més santa serà l'església. Un bon cristià no pot esser egoïsta i pensar només amb ell mateix. Un bon cristià ha de voler el bé per tot el món i, el millor bé que pugui existir és l'unió amb Déu i la unió amb tots els germans. Nosaltres que pareix que vivim un poc allunyats del món, som molt sensibles a les coses que passen. Si hi ha qualque desgràcia o calamitat, en tenim un gran sentiment i voldríem poder ajudar, per

això creim que de la manera que nosaltres podem ajudar més és resant i resam perquè les coses s'arreglin, resam a Déu que ell o pot tot. No volem desentendre'ns de les coses del món, però la nostra tasca principal és resar pel món.

Ja o veis, quan l'Ermità Mauro es posa a parlar de Déu, de l'oració o de les creències religioses és una cosa extraordinària. Parla amb tot el cor amb un entusiasme desbordant. Si les coses del món no acaben d'anar bé, si a dins la vida hi ha problemes, mai dóna la culpa a ningú. Ell si que en sap i posa ben bé a la pràctica allò de «Val més encendre un llumet, per petit que sia, que quixar-se de que per tot el món hi fa fosca».

Marc Vallbona Adrover

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover 5 - Calonge

Tel. 657667

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR*PISCINES

C/. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
Tel (971) 575261

Dies i Gloses

Carrossa de ses turistes

Noltros som unes turistes
que mos volem beneïr
i ara passam per aquí
disfrutant com els ministres

No volem passar de llis
per davant don Baltasar,
i per això hem de cantar
a dins aquest Diane - sis

A Sant Antoni demanam
si mos voldrà beneïr
i si se vol divertir
que vengui es vespre a s'Eixam

Sant Antoni sou famós,
perquè tot ho heu aconseguit
que tinguem un bon estiu
i un bon sol per torrar-mos

Vos demanam aquest dia,
que baixi sa gasolina
i vos donarem propina
si mos trobau companyia

Enguany en s'hivern venim,
i hem d'anar un poc tapades
però en s'estiu tenim
llavors ses olimpíades

Jaume Julià i Adrover

El niu buit

Vull escriure un poema.
Les idees tinc ben clares,

no sé per on començar.
Tampoc manquen els vocables:
Niu, arbre, mare, ocells joves...
Mes la meua rustiquesa,
no me'ls deixa engirgolar.
El nin guaita tots els dies
a finestra, en despertar.
Les butzetes ja comencen
xiuxejant volen pintar.
Un matí...l'infant davalla
amb plors sa mare a cercar:
«El niu és buit, ma mare!
ocellons ja no n'hi ha!»
-«Han volat molt amunt
ja són grans!»
-«Quan tornaran?»
-«Mai»

Jaume Serra
Roma, 20 de maig 1987

Conte sens argument

Un dia d'esperança al començament del 92

Jaume Serra
Campanet, h. 18'05

No sé qui sou. Pens en Vós. És el Dijous Llarder, 2 Febrer 1989. Senten trui de disfressats. Uns troncs de garrover sec cremen devers la meua esquerra. Fora fa molt de fred. Enguany ha plogut molt poc, quasi gens. Fa uns mesos que, al diari, gairebé quasi cada dia surten cartes a favor i en contra del català a Mallorca. Un bon grapat, les consider dignes de llàstima. Sembla que, per Mallorca encara hi resta una bona dosi de fanatisme i d'ignorància, de manca de comprensió i xerrera sens saber ben bé el que es diu.

Diuen que una nit trista no lleva res als bons dies que un ha passat i és una veritat com un temple. Diuen que la fam augmenta als països pobres i d'això, els diaris quasi mai en diuen res.

Dubt que els diccionaris que avui es publiquen puguin ésser llegits o consultats d'aquí a 25 anys, més o manco: ningú no entendre res.

El paganisme a Europa creix alarmantment. L'Església perd interès i atractiu. Torna vella? Això era un nin que dins un sembrat tendre es va perdre i cercava el camí. Es va moure en totes direccions. Doncs, va fer camí? Va espallir tot el sembrat i caigué desenat i de cansament. Hi cercava flors per dins el sembrat? Roselles, llevamants? Hi volia caçar aucellons? No n'ho pregunteu que no ho sé. Això era un home que col·leccionava diners i com més en tenia, més en volia. Això era una dona que brodava. De tant de brodar es feu un call als dits i moltes picades d'agulla per les mans.

Això era un predicador que cansava molt la gent. Això era un lleó que no menjava carn i si n'estava fart, perquè n'havia de menjar, pobre animal?! Això era un estel que volgué venir a la terra, mes els aires corromputs el feren tornar al cel. Això era una illa que molts estimaven, però, abusaren d'ella i la maltractaren.

Amb un sol que es podia dir que era típic de primavera, el poble de s'Horta es despertava per rebre el que seria un nou any per tothom, però un any molt especial on tres aconteixaments marcarien la pauta. Tres ciutats capitalitzarien l'atenció a tot el món: Madrid, Barcelona i Sevilla.

El fred entrava dins les cases com un company més, normal en les dates que presidiem, però ni el fred, ni la ressaca de la nit vella, fou obstacle per a que els joves de s'Horta, tot el que confina com a grup marina, ves truncada uns dels espectacles a que ja està acostumat el poble! Però aquell dia era especial, ja que s'havia rebut la notícia de l'avinguda de tres patges enviats pel tres màgics d'Orient, amb l'ordenança de recollir les cartes escrites per tots aquells que havien tengut una bona actitud durant tot el passat any, de bona convivència amb els seus veïns, i amb bones obres; anava destinat, sobretot, com tots sabem, als més petits.

El festival que anava destinat per recollir doblers pel campament, que habitualment com cada any es farà el proper estiu, ens va deparar una alegria nova per començar el nou any i poder veure als nostros fills i amics, com es divertien cantant i ballant. Els més petits varen ésser uns dels més graciosos, però no hem de descartar que tots els que participaren, demostraren les seves qualitats com a cantants. Dues actuacions han d'ésser resenyalades dins aquell repertori musical, i és que foren acte de maestria per fer-nos riure, eren els monitors representant a un «sheriff» molt conegut arreu de Mallorca: «El sheriff Ripoll» del grup musical «Ossifar». L'altre ésser la inesperada imaginació d'un jove que, escoltant música li passà per el cap.

No hem de llevar despreci a les altres, podem dir que totes foren molt bones, i és més, ens omple d'alegria veure aquests nins i nines com a dins un temps de crisis corruptuós polític i econòmicament parlant, fan d'aquesta vida, disfrutable com si per un camí de roses anàs; ja que no tots són alegries, i a pesar de tot, les desgràcies són olvidades amb recitals com aquests.

Saluda atentament,
Grup Marina-S'Horta

Estrella mostrejada

El bunyoler

Miquel Pons

El temps ve fred. Els matins són blancs de gelada. Hi ha vidre a les piques d'abeurar el bestia i als cubells on beu l'aviram. El dia és curt com un gla. El sol quasi no encalenteix. Els romanins, que floreixen quan fa festa la «Mare de Déu, engalanen sol·lícits la festa de la Puríssima i el blau romaní, espiga blava, del darrer mes de l'any, congria més propietats curatives, segons la saviesa camparola, que el romaní de maig. Tardor i niguls blancs. Són els últims dies per contemplar -altra vegada la saviesa rural- es Bergant de Santanyí i ses Tres Torres, de Calonge. Les mosques acudeixen a l'ull de sol. Temps de matances. S'acosta Nadal. Els nins van darrera sa Penya Bosca a cercar molsa per al betlem i tenen una faiçó particular de disposar les amples llesques de verdet de manera que la pelusa vellutada no toqui la part terrosa que entelaria l'altre sostre d'un dit de pelfa. La Sibilla de matines repeteix una i més vegades **El jorn del judici...**, acompanyada per un piano de casa bona o per una bandúrria tan útil com apreciada.

Quan arriben aquestes saons a la plaça pesen porcs i la romana penja dels arbres esmorteïts. De bon matí se senten gronyes dels porcs sacrificats als quals una ganiveta afilada ha tallat la vida. Llavors amb gatoses des Puig Gros socarren les serres... Estols de nins, desperts a l'alba, creuen els carers per anar a donar la lliçó. Són els nins i nines matancers. Amb tantes de matances es perden hores i dies i setmanes d'escola. Era un altre temps. Ara les matances són un luxe.

Les nines amb cànyom de matances, com les dones grans, donen aigua calenta a les dones que fan els budejls nets. Tota la feina de les matances és un rite repetit any rera any.

Els nins juguen a bolles o a daldufa a una placeta íntima o al pati de la casa. Les nines, assegudes al portal, juguen a agulles o figuretes, que a Felanitx diuen **cupides**. Hi ha els primers intents de penjar la coa del porc al més pinxo de la guarda.

Després de berenar, frit de lllom, fetge, sang, patates, fulles de lllorer, pa blanc com l'hòstia i vi negre i si és de vinya pròpia millor, els nins i les nines abandonen ses cases i surten al carrer cantant: **Una taringa de tot es carrer, en mitja hora passa, i en mitja hora ve. Mos voleu donar es bunyoler?** Era la cantilena que els darrers mesos de l'any i els primers de l'any nou, s'escoltaven de cap a cap del poble.

I els nins i les nines van de casa en casa a cercar el

bunyoler. El bunyoler era qualsevol cosa que ens volguessin donar des d'una magrana, un codony, una taronja, un quern de nesples, un brot de murtons o cèntims. Mossèn Antoni Maria Alcover, i després de Francesc de Borja Moll, no contempen la paraula bunyoler en l'accepció que té al terme de Santanyí, equivalent a obsequi o regal. El DCVB diu: «Recipient per fer bunyols, que és imaginari i s'anomena per enganyar els al.lots: envien un noi a cercar es bunyoler i li carreguen una olla d'aram dins un cove, tota plena de pedres. (Mancor de la Vall)».

Els nins i les nines sabíem quina madona quedava més bé i quina, remolesta, responia que s'exclusiva l'havia de dur. Amb la calderilla, també en deien ferro, compraven el bunyoler, que solien ser castanyes o caramels. Hi havia uns caramels amb figuretes de plom col·leccionables. Aleshores no hi havia **máquinas tragaperras** ni futbolins ni begudes refrescants empotades. Era un altre temps i quin temps.

Després de sopar, arròs amb tallades, amb rodanxes de rave com petites llunes plenes, bollit, aguiat de pilotes, bunyols, orellanes, a vegades amb la sorpresa d'algunes canes de fil enrevoltat, bessons, fruita del temps i encara de fora temps... el besar mans als avis, als pares, als vells. Si era dins el poble els grans anaven a prendre cafè. Era l'hora del bunyolar a les jovenetes de part dels jovencells.

Ja de vespre es pegava foc al fogaró -binerbo entre els porrarenecs- un caramull d'esbarzers, aritges i secot de fulla de moro.

La coa del porc no tenia aturall i era motiu de befa.

A la pagesia el ball era de pagès amb guitarres, guitarrons i violí i es ballaven jotes, mateixes i escandalaris. No vol dir que no hi hagués algun ball d'aferrat amb gramòfon de trompa i el capellà que no ho sabés. El ball alternava amb els jocs matancers de no massa tradició dins la contrada. Així mateix es recorden: **besà mans darrera, jugar a penyores, es Nanet, Quedo, es Borinor, el Molinete...** No hi ha memòria d'escenificacions matancerses com a altres indrets.

Amb una bona nit i molts d'anys! s'acabava la bulla de les matances per quell dia. Si hi havia sort solies engospar-ne un dia rera l'altra. Avui matances és quasi un mot extrany arrecerat per matar es porc. Les exigències de la vida han canviat la mateixa vida.

Cala Figuera, Santanyí
Gener, 1992

«Jo no havia guanyat res mai»

Des de fa uns anys ençà la sort ens visita de tant en tant. Qui no recorda el rebumbori que es va provocar per Sant Agustí fa uns anys quan n'Andreu va dur es grossot a s'Alqueria Blanca i un parell de dècims per Calonge, s'Horta, Cala Ferrera i altres llocs.

De llavors ençà a Calonge s'ha espipellat qualque premiet a la primitiva, sempre entre un grupet que le solen fer semanalment, són uns premis que no fan mal, unes ajudetes que sempre venen bé, però no t'agobien com podrien esser premis de cincents o sisents milion, que fariem amb tants de doblers?

Aquestes darreres setmanes ha passat de tot: na Maria Bonet de Sa Farinera de s'Alqueria Blanca ha guanyat un bon premi d'una entitat de crèdit estatal. A Ciutat s'han repartit una pardalada de milions amb la grossa «del niño». A Mallorca amb dues travesses de futbol s'han guanyat 190 milions de pessetes. Dues famílies de s'Horta han guanyat una dotzena de milions perhom. Per contra s'ha dit que en Tomeu Covetes ha guanyat setanta milions, que també li ha tocat al seu germà, però segons ell res de res.

DIES I COSES s'ha posat en contacte amb aquests personatges d'actualitat per saber un poc de més aprop el que és la sort. Per cert, amb això dels dblers passa de tot; sinó, demanau-ho a na Rocio Montalvo que convivia amb un amic que l'hi va fugir amb un dècim premiat que era seu, el va ingressar a un banc on li varen donar set-centes mil pessetes a compte i se'n va anar cap a Granada on el varen agafar.

S'ha primera afortunada va esser na Maria Bonet Caldentey, de s'Alqueria Blanca, casada i amb dos fills, en Sebastià i na Carme, molt coneguda per Calonge. Una setmana abans del sorteig va rebre una carta del banc ue l'hi comunicava la realització del sorteig, però ella que no crea en aquestes coses la va tirar com

tiram tantes coses que just ens pareixen propaganda i no les feim ni gens de cas.

Antònia Capó «la primera reacció, vaig quedar totalment embabalida»

-Com va esser que us vareu donar compte que us havia tocat aquest premi (durant vint-i-cinc anys rebrà mensualment cent mil pessetes)?

-Havia anat a veure una amiga que havien operada i després em vaig aturar a ca una altra amiga i miraven aquest sorteig per la televisió i li vaig demanar si havia sortit jo i em va contestar que no, però no havia acabat. Li vaig dir «a lo millor encara me toca». Com vaig arribar al nostre carrer hi havia un caramull de gent que m'esperava i me varen dir que havia guanyat, jo només deia que la loteria no sortia fins l'endemà, tothom em deia que havia guanyat i jo no m'ho podia creure.

Quan vaig veure que era vera em

vaig aferrar al meu home i em vaig posar a plorar.

-I ara que ja us ho creis de ver, què pensau fer amb els doblers?

-Viure bé i passejar-me molt.

-És el primer pic que heu guanyat qualque cosa?

-Sí, no havia guanyat res mai.

-Jugau cada setmana a loteries, quinielles o similars?

-No, només qualque cupó de la «ONCE».

-Creis en la sort?

-No hi crea, però ara si que hi crec, pequè vaig anar a Granada la setmana abans i vàrem anar a la neu, quan devallar del cotxe vaig trobar un duro d'aquests petitons, dels moderns i vaig dir als altres «he trobat un duro», em varen aconsellar que el guardàs, ja que era «es duro de sort». Això era el dilluns i el divendres ja em va tocar.

Les famílies de s'Horta de ca na Miquela Adrover Oliver (Na Miquela perruquera) i de n'Antònia Capó Vallbona acostumen cada any jugar un dècim per Nadal i un per cap

d'any a mitges, sempre el compren a l'administració número 8 de la Plaça de la Reina a Ciutat. Enguany han guanyat 24 milions, una dotzena per cada família, no està malament.

-Com va esser que vareu comprar un dècim a un lloc tant amagat?

-(Antònia): Va esser idea d'en Toni de na Miquela. Sempre per Nadal i Reis el compram a mitges. Jo havia d'anar a Ciutat i em va dir que duqués el dècim de la Plaça de la Reina com de costum.

Miquela Adrover «me pensava que el meu home me feia una broma»

-Quan es vareu donar compte que havíeu guanyat?

-(Miquela): Mirant la televisió, però nosaltres no teníem el dècim, el tenien a ca n'Antònia.

-(Antònia): Quan fèiem el cafè del migdia va pujar la meua fillola i em va dir que havia tocat a Ciutat i llavors vàrem comprovar el número.

-Quina va esser la primera reacció?

-(Miquela): No m'ho vaig creure tot d'una, em pensava que el meu home em feia una broma, encara no m'ho crec.

-(Antònia): Vaig quedar totalment embabalida. Volia telefonar a na Miquela i no em sortien els números, i això que ens telefonam vint pics cada dia i els se de memòria.

-Què pensau fer amb els doblers?

-Totes dues coincideixen en que no ho han assimilat encara i no ho han pensat, ja hi haurà temps per això.

«La sort la vaig tenir quan me vaig casar, però val més no dir-ho perquè llavors les dones s'estufen massa»

Maria Bonet: «Dies abans vaig trobar a Granada el duro de la sort»

-És el primer pic que guanyau qualque cosa?

-premiets petits, fins i tot un de quaranta mil pessetes, bastants de reintegrament, però, gros és el primer per a les dues famílies.

Les dues famílies compren un dècim setmanalment i juguen a la primitiva. Na Miquela creu amb la sort i afirma «això va esser molta de sort» i na Antònia afegeix «Ara que m'ha tocat hi crec més, però quan compres el billet és ella que t'ha de cercar a tu». Quan compren un dècim, seguint la mania d'en Toni, s'home de na Miquela sempre procuren comprar que acabi en set o quatre, ja ho sabeu lectors a partir d'ara si creis amb la sort agafau sets i qualtres.

El que no ha duit sort és en Tomeu Covetes, que només en té la fama i no el profit, ja que jo mateix quan tornava de veure el Mallorca-Barça, a Porreres em va dir: un dels teus amics de s'Alqueria ha guanyat se-

«A partir d'ara pens viure bé i passejar-me molt»

tanta milions de pessetes, jo tot d'una li vaig telefonar i no sabia com havia d'agafar en Tomeu, ja que hi ha pics que em té despistat, però a la fi s'ha sabut que va esser una confisió, ja que hi ha un altre establiment amb un nom paregut, però com que a la gent sempre ens ha agradat fer creixer la bolla de neu, unes hores després resultava que el seu germà Simó també deien que havia guanyat, això si que és gros. Ningú sap d'on va sortir, però el que és cert, és que el rumor va córrer més aviat que depressa.

Tomeu de Ses Covetes «una vegada vaig guanyar un cuixot al Camp de Futbol de Consell»

-Els rumors que hi va haver eren certs i d'on varen sortir?

-Tu ho has dit, només varen esser rumors, i no ser d'on varen sortir: m'agradaria saber-ho, que ho saps tu?

-Què us deia la gent quan us cridava?

-De tot d'una, em vaig pensar que al meu germà li havia tocat i m'havien confús, però en poc temps em va cridar ell per veure que passava i vàrem descobrir que no ens havia tocat res de res a cap dels dos.

-Us ha tocat res mai?

-Mai, tot just premis petits. Una vegada vàrem dur sort a Consell, a un partit de futbol de s'Alqueria Blanca on vaig guanyar un cuixot, i sort quan em vaig casar, no em queix, però això val més que no ho posis perquè llavors les dones s'estufen massa dones.

-I no heu anat mai a l'administració número 8 de Ciutat?

-Això sí, ja que cada any compram, la loteria del futbol per Nadal i la dels Reis per a l'Associació contra el Càncer, si ens hagués tocat haguéssim repartit vint blocs de 16.000 pts., una autèntica animalada de milions.

Bel, Maria, Maties

Conversa amb...

Bartomeu Maimó: vicepresident d'ASTAM (Transportistes de Mallorca)

Tots ens assabentàrem pel diaris del rebumbori que formaren els transportistes, tot fent una manifestació des d'Alcúdia fins a Ciutat: la carretera totalment colapsada, la gent empipada d'esperar...

El que és cert, és que molts de nosaltres no sabíem ben bé perquè feien això. Perquè ens ho explicàs una mica més, hem anat a veure en Bartomeu Maimó, un calongí que ho ha viscut de molt aprop, ja que la seva feina, també, és la de transportista.

-Com va començar tot això?

-Això va començar amb una reunió al Restaurant del Creuer de Vilafranca, una reunió rutinària, que moltes vegades fa ASTAM. Hi havia un parell de punts que eren un poc delicats a l'hora de tocar-los i a nosaltres ens afectaven bastant. Tenim la secció de servei públic i servei privat. Els camions privats es dediquen a fer moltes de feines que no poden fer, cosa que molta gent ignora. Un camió de servei particular no pot fer una factura, en absolut, un camió de servei públic, paga per facturar. Per mor d'això, les nostres despeses són la meitat més grosses que les dels altres. Jo vaig esser un dels que em vaig aixecar per fer algunes preguntes i criticar un parell de coses amb les que no estava d'acord. Aquest dia em varen oferir un lloc a la Junta i després de molt d'insistir em varen convèncer i m'hi vaig ficar com a vice-president.

Hi havia també un company nostre que ens ha ajudat moltíssim, ha estat el número 1, en Vicenç Ortega, que ha col·laborat i estudiat molt el tema i em va dir que trobava que jo havia d'entrar.

A la següent reunió havia de sortir un nou president, ja que el Sr. Cor-

cores havia dimitit. Sinó sortia qualcú, ASTAM hagués deixat d'existir. ASTAM es va fundar fa molts d'anys per l'amo en Jaume Bonet, un home que fa molts d'anys, el temps d'en Franco, va organitzar una vaga i fins i tot, el varen tancar: va esser un desastre!! Perquè molts encara recordaven allò, n'hi va haver que no ens volgueren acompanyar a la nostra manifestació, per por.

Dia tretze d'aquest mes, en Gabriel Cañellas ens va prometre que tot s'arreglaria. Que l'intrussisme tenia solució i el nostre problema és aquest: són els camions de servei particular que són molt difícils de controlar i només hi ha una solució, que la llei s'apliqui i només ens l'apliquen pel que volen.

Idò, varem anar allà i ens varen dir que tot s'arreglaria, l'ex-conseller de transports Pius Tur, que era una bona persona; no podem dir el mateix del Sr. Martínez, ja que aquest va interrompre l'atenció que ens tenia el Sr. Gabriel Cañellas, dient

que no i posant emperons en tot moment. Quan li vaig dir al Sr. Martínez que fins que li demanassin la paraula, per favor, no xerràs, el Sr. Cañellas em va dir que sortís de la sala. Jo vaig dir: si jo surt sortiran els meus companys i hi ha 500 camions preparats per entrar dins Palma. Llavors, ell em va dir que em segués, que no volia camions a Palma. Varem continuar, però a la fi, no varem arreglar res.

ASTAM va tenir la cortesia d'esperar a que passassin les eleccions, altres coses també ens impediren envestir. Intentàrem esser tan educats com poguérem, cosa que amb ells no funciona. La qüestió és que ens varen passar amb cançons, i les cançons, i les cançons ens han durat casi un any. Aquí va començar el problema al que hem arribat ara ja que el conseller que teníem abans volia parlar amb nosaltres, l'únic problema que teníem era en Martínez que era el Director General de Transports: a aquest l'han de llevar perquè ni complia el càrrec que tenia o hi tenia interessos particulars.

Varem presentar un dossier fet per en Vicenç Ortega, i després d'un any hem seguit demanant el que ell proposava. ASTAM està dins PIMEM i PIMEM té un gran nom, però les passes que s'han fet són d'en Vicenç.

Al juliol li entregàrem el dossier amb les propostes al Sr. Llorenç Oliver, l'actual conseller, i va dir al President d'ASTAM, en Miquel Ferrer que ell havia acabat la feina i que estiejava a Alcúdia i per tant no el podia atendre. Em sembla bé que un polític tenga vacances ja que els camioners no en podem tenir, ben igual que molts.

Més endavant, ens varen donar hora per anar a parlar amb el conse-

ller, quan va esser el dia ens varen avançar l'hora: tot varen esser preses per arribar-hi d'hora. Quan vaig arribar a la Conselleria vaig trobar en Pep Capó, un home que sap com ha de tractar els polítics i vàrem entrar. Entràrem i el conseller es va treure l'americana, se segué a la meva dreta i ens va dir: Us dedic el temps d'un cafè, perquè no vull que tingueu que no us he rebut; Ara tenc un congrés europeu a un hotel. Et puc dir ben cert que va pegar foc a un xigarro i no havia pegat tres calades quan es va aixecar i ja es va haver acabat la reunió: va dir que no havia tengut de llegir el dossier. Una persona que ha aturat la màquina, ha perdut uns doblers, ha fet 60 quilòmetres, ha cercat lloc a dins Palma per aparcar, arriba i li diuen això, és com una poalada d'aigua fresca. Vàrem sortir amb la moral pel terra i la ràbia per dins: era el primer contacte que tenia amb en Llorenç Oliver.

Baleares, 9 de Enero de 1992

Mentres sigui camioner, estigui enamorat de la meva feina com n'estic ara, seguiré lluitant pels meus drets i pel meu pa de cada dia. No canviaré d'idees encara que m'hagui d'enfrontar al Govern o a qui sia

A la reunió posterior d'ASTAM jo vaig dimetir, però no acceptaren la meva dimissió. De totes formes, jo no puc passar de tot això, perquè el camió és la meva sang, el duc ficat dins jo: el camió, el volant i les màquines, però hi havia idees que no les compartia. Ells varen seguir endavant a poc a poc: després d'haver presentat la meva dimissió vaig anar a un parell de reunions més i la cosa era insuportable, perquè el sector empeny, la gent que està afiliada empeny, la feina no hi és.

Perquè ens aclariguem una mica et contaré el que demanàvem al dossier que presentarem la conselleria: Es demanava aturar l'intrusisme, que es fes una anàlisi del que costava un camió cada dia, es demanava també que no donassin més targetes de transport de servei públic. Si vas a sol·licitar una targeta de taxi o d'autocar no te la donaran, idè, perquè t'han de donar una targeta de camió?

A vegades una persona es compra un camió, d'uns 18 milions de pessetes i amb un leasing paguen dues-centes o dues-centes cinquanta mil pessetes cada mes i a la fi, n'han pagat dos. Llavors, ja que ara hi ha crisi, se'n van a oferir-se als teus clients, més barats, encara que hi ha clients que prefereixen seguir confiant en tu, també hi ha els clients que només van al dur i també hi ha aquell transportista gitano perquè ha de pagar els deutes. A nosaltres tot ens costa molt, si te'n vas a fer feina a una empresa forta, ells et diuen nosaltres pagam tant, una determinada quantitat, i si no t'agrada, no en mengis, i si et pugem el gasoil, tu no en tens ni veu ni vot. És que a pesar

que nosaltres tinguem una assegurança d'autònoms, som jornalers, perquè a nosaltres ens crida un i ens crida un altre i estam encantats de servir-los, per això duim el rètol de S.P.

Què fa el govern? Ens augmenta els impostos cada dia, l'assegurança ve, i al cap d'uns mesos et vénen un parell d'atrossos, el gasoil puja, dins aquest any nou ens pujaran un punt l'IVA i nosaltres no som a temps a pujar els viatges perquè la crisi és aquí.

Em vàren tornar a cridar d'ASTAM i hi vaig anar, plantejarem anar a manifestar-nos, en xerrarem i es va organitzar a poc a poc, la gent ens va ajudar molt. No era una vaga, era una manifestació, nosaltres només ens manifestarem i per aquest simple fet ens varen tractar com a terroristes, nosaltres anàvem pacíficament a demanar allò que és nostre: estàvem una mica ressentits perquè quan moguèrem aquest assumpte el Sr. Oliver als diaris va dir que ell no estava per conyes que el mercat era lliure i que cadascú aguantàs el pal

de la bandera així com pogués i que guanyàs el més professional i jo pens que si nosaltres som el pal, ell és la bandera i si el pal es romp la bandera cau.

D'una altra reunió que hi va haver va sorgir la resolució de posar en marxa la manifestació. Dia 2 de gener estàvem tots concentrats al polígon de Llevant, com a camioners professionals i crec que tothom que du el gasoil dins les venes, sent la seva feina i la viu a gust va anar a la manifestació.

Partírem de Felanitx cap a Palma i quan arribàrem pareixia que arribaven terroristes, només hi mancava un carro de combat: guàrdies i motos n'hi havia a voler. Vàrem fer fins a mitjan Passeig Marítim i davant la Marina, vàrem aparcar tres camions dins el carril de la dreta, a l'altra banda també n'hi havia d'aparcats, però encara hi havia dos carrils buits, encara que els cotxes havien de fer voltera per passar. Nosaltres ens manifestàvem. Tots els creuers estaven plens de guàrdies; en trobàrem un que ens digué: jo no em deixaré trepitjar. I com que nosaltres no havíem anat a vida o mort, vàrem vola. Partírem cap al polígon de Llevant, cosa que no ens havien deixat fer al principi, ens juntàrem amb els nostres companys. Hi havia la televisió i l'arròs ja era cuit. Allà hi havia per ventura, 50 o 60 camions, tothom estava cremat. Al camí fondo que va cap a la Coca-Cola, ens vàrem aturar i aparcàrem allà. En tot moment la policia de trànsit ens va escoltar, però mai es varen posar amb nosaltres. No ens varen deixar entrar dins Palma i com que teníem els municipals, la policia nacional, la de trànsit, els camions i els xòfers, vaig pensar que si partíem devers les dotze i mitja cap al Passeig Marítim era una bona hora per fer-nos notar: ens posàrem al carril de la dreta, un darrere l'altre, però ho férem un poc abans de l'hora prevista. Tornàrem agafar el Passeig Marítim i fins a les dues i quart no vàrem aparcar, a les tres érem a la sortida de Palma.

Jo no vaig estar d'acord amb ASTAM que varen proposar de tor-

nar partir cap al creuer de Vilafranca per no muntar un caos, jo pensava que era millor tornar entrar dins Palma o quedar més temps allà; havíem aconseguit esser més de 100 camions, i tots els que venien s'aturaven. Però ara comprenc que tenien raó.

Devers les sis de l'horabaixa arribàrem al creuer de Vilafranca, acordàrem fer una altra manifestació i partir d'Alcúdia, xerràrem de com havíem d'atacar en Llorenç Oliver, jo tenia totes les armes ben segures, encara que jo sabia que aquest home no volia donar res positiu als camioners. És més dur que una paret de formigó: Quan vàrem partir d'Alcúdia ja estava ple de periodistes, televisió i ràdio. Vàrem partir a cops de bocinada i el camió que havia presidit aquella vaga de l'amo en Jaume Bonet, fa tants d'anys, va tornar presidir la manifestació des d'Alcúdia fins al restaurant el Cruce, anàvem a una mitja de quinze a vint quilòmetres per hora. Hi havia una coa de 7 km.

Un polític no em fa por mentre jo tengui la raó

Això és una cosa que s'ha de viure. A l'alçada d'Inca pareixia que passava la volta ciclista, tota la gent va sortir a defora, fins i tot els pagesos quan passàvem er davant en feien la V de Victòria, sentíem que tots estaven amb nosaltres: aquest dia teníem entrevista amb el Sr. Conseller, ell no ens havia respectat però nosaltres sí que el respectàrem a ell: li havíem dit que a les tres i mitja seríem al creuer i li vàrem fallar de cinc minuts. A la una i mitja entràvem al Polígon per l'autopista d'Inca i colapsàrem la sortida cap a Agama i la carretera de Manacor. Vàrem muntar un caos de mil dimonis!!!

Passàrem els semàfors en vermell perquè passàvem dels guàrdies i de tot i la caravana no es rompia, els guàrdies aturaven els altres perquè

estaven amb nosaltres, ens deixaven el pas lliure, el que volien era llevar-se noses d'enmig. Però una nosa de cent camions no es lleva així com així.

A l'alçada d'Inca va venir una ambulància i la vàrem deixar passar a davant i crec que tots els moros dels camions varen pegar dins la vorera. L'ambulància va passar amb tota la carretera per ella. També va passar un cotxe amb una urgència escortat per una policia, i d'això els periodistes no han dit res. Estàvem organitzats d'una manera que no fèiem mal a ningú, només demanàvem el que és nostre: contra la gent del carrer no teníem res en absolut. El senyor conseller va partir de Palma amb el seu xófer, nosaltres no teníem xófer, només el camió, quan va esser a l'altària d'Algaida es trobaren tot el pastís. Llavors va partir cap a Lluçmajor per Porreres i quan va arribar el darrer camió, el Sr. Conseller arribava. Nosaltres vàrem voler dinar perquè havíem conduït sis hores de tira.

En Pep Capó va començar dient al conseller que no ens havia escoltat mai i del que havíem demanat anteriorment aquell home en passava; en Pep el va atacar molt fort. Li vàrem retreure que ens havia tret defora i ens va contestar que nosaltres érem ciutadans de segona categoria.

El Sr. Oliver va començar aixecant-se dret, ens va demanar el vot de confiança. Ens va dir que era fill de treballadors i que son pare era un peó de femeter. I és clar, ara que té una carrera aplica la seva filosofia: abús de poder i autoritat. Com havíem de donar el nostre vot de confiança a un Senyor que només ens pot dedicar el temps d'un cafè i ni tant sols s'havia llegit el dossier que nosaltres presentàrem?

Dia 14 de gener el President Cañellas va rebre la junta directiva d'ASTAM i va ratificar la suspensió cautelar de llicències de transport de mercaderies, aprovada dia 13 per la Comissió de transports. També va confirmar la creació de Comissions de Seguiment de l'intrussisme ben aviat de les quals en formaran part els empresaris de transports.

Les nostres mestresses van feineres

Les mestresses de l'Associació d'amics de la Tercera Edat de Calonge han començat fa poc la tasca de fer diverses manualitats amb la finalitat de que per les festes de Sant Miquel es faci una exposició de treballs fets seus.

L'objectiu és, a més de passar el temps plegades i fer la xerradeta, poder fer una rifa i amb els doblers obtinguts poder aconseguir coses necessàries per a la seva associació, per fer alguna excursió o el que trobin més oportú en aquells moments.

Serà una manera de no dependre tant de les subvencions.

Un bon dia pensaren que era hora de moure's un poc i con que havien vist a altres associacions, fer coses semblants decidiren posar-s'hi de valent.

Hem de dir que tenim unes mestresses amb molt bones mans tant pel ganxet com pel brodat...

Primer, un parell, es varen preocupar de cercar les

mostres, comprar el fil i la roba. Llavors es varen repartir les feines.

El que per ara tenen començat, és un cobertó de fil amb cinc teles brodades de punt mallorquí i quatre entredors amb una bona randa i un cobrepeus fet de trossets de roba, que si us he de dir la veritat, ho vaig trobar molt divertit, una cosa molt maca (tot ho era, però això, no ho havia vist mai).

N'hi ha que a ca seva fan quadres de tapís i si ho tenen tot acabat també volen envestir a una vàneva.

Es reuneixen un cop per setmana, però ara per Nadal, m'han dit que ho han tengut malament per veure's i han fet feina cada una a ca seva. De totes formes, van molt feineres i Sant Miquel encara és enfora, crec que podrem gaudir d'una bona exposició.

Maria de s'Alzina

Cap a la integració laboral del minusvàlid

CENTRE DE FORMACIÓ OCUPACIONAL MIGJORN

El Centre de Formació Ocupacional Migjorn deu la seva existència a un estudi realitzat per INTRESS (Institut de Treball Social i Serveis Socials) que va evidenciar la manca d'un centre ja que hi havia un gran nombre de minusvàlids psíquics a Lluçmajor i als pobles més propers.

Per això, l'INTRESS va presentar un projecte al Ministeri d'Afers Socials perquè el creàs.

El dia 22 de desembre de 1989 es va inaugurar el Centre de Migjorn. En un principi estava situat a un local arrendat per l'Ajuntament; des del setembre de 1991 es va treballar al molí d'en Gaspar ja que «Sa Nostra» va cedir-li a l'Ajuntament per 30 anys i aquest ens el deixà ocupar.

Actualment el Centre hi vénen 21 joves tots majors de 16 anys (ja que a partir d'aquesta edat poden fer feina) de diferents pobles, Porreres, Montuïri, Algaida, Manacor, Felanitx, Santanyí i Lluçmajor, ja que Migjorn consta d'una furgoneta per fer el transport.

Aquest Centre té com a objectiu principal l'integració laboral dels minusvàlids psíquics a empreses ordinàries. Per tant, la nostra tasca va en dues direccions: per una part, la formació laboral dels assistits al Centre i per altre, la promoció i suport al treball d'aquests joves a empreses.

FORMACIÓ LABORAL DELS MINUSVÀLIDS

En el Centre s'ensenyen els tallers de fusteria, jardineria, netetja i auxiliar administratiu mitjançant els quals, a més d'aprendre les tasques pròpies de cada un d'aquests oficis es pretén que els joves adquireixin uns hàbits laborals (puntualitat, assistència regular, aprofitament del temps, assumir l'importància del treball ben fet, sentit de la responsabilitat, ritme regular i adequat al treball...) i unes conductes adequades per poder establir i mantenir relacions laborals, condicions necessàries per a poder dur a terme qualsevol treball.

Si bé aquest taller ensenyen de forma grupal, també s'intenta donar una formació individualitzada a qualsevol professió en funció a la oferta de treball que s'ens presenti, és a dir, si una empresa vol contractar a un minusvàlid, per exemple, d'aprenent a un supermercat, el Centre prepararà al jove per aquell lloc de feina concret.

PROMOCIÓ I SUPORT AL TREBALL DEL MINUSVÀLID A LA EMPRESA

Conscients de que per integrar minusvàlids a empreses és necessari que l'empresari estigui informat sobre aquest tema, s'estan duguent a terme visites a empresaris per a informar-los sobre la capacitat de feina que

CENTRE DE FORMACIÓ
OCUPACIONAL
MIG JORN

tenen els nostres assistits, la legislació laboral que existeix sobre aquest tema i el suport que dona el Centre al jove que fa feina.

Aquest procediment ha donat com a resultat la integració laboral d'en Biel, n'Antonio, en César, i n'Emilio, quatre joves atesos al nostre Centre.

En Biel està fent feina des de juny de 1990 a una empresa càrnica de Lluçmajor com a aprenent. Va començar amb contractes temporals i a temps parcial (tres hores al dia) perquè s'anàs adaptant i que l'empresari comprovàs la capacitat d'en Biel. Actualment en Biel té un contracte indefinit i treballa tota la jornada.

N'Antonio treballa des del mes de maig de 1991 com a manobre de jardiner a l'Ajuntament de Lluçmajor. Començà amb un contracte temporal de tres mesos i a mitja jornada. El mes d'agost se l'hi va renovar el contracte.

En César està treballant des del mes de desembre de 1991 com a auxiliar a una fàbrica de farina de Montuïri, Està contractat per 6 mesos a mitja jornada.

N'Emilio fa feina des del mes de desembre de 1991 com a operari de netetja a l'Ajuntament de Lluçmajor. Se li ha fet un contracte de 6 mesos de duració i treballa la jornada completa.

El principi i mentres és necessari, un monitor va a la feina amb el jove per ensenyar-li aquelles feines per les que ha estat contractat; quan ja és completament autònom al seu treball el monitor deixa de donar-li suport i el que fa el Centre és mantenir periòdicament entrevistes amb la persona de la empresa encarregada de supervisar la feina del jove per saber si tot va bé.

Aquestes experiències han servit per demostrar a l'empresari, a la gent en general, i sobretot a les famílies i als mateixos minusvàlids que poden fer feina, que poden dur una vida molt més normalitzada que la que durien si estiguessin a ca seva sense fer res.

A nosaltres ens ha servit per veure la bona resposta que els empresaris tenen quan estan ben informats i s'els hi demana que participin en aquest projecte. Per tot això volem donar les gràcies a tots els empresaris que ens han rebut, ens han deixat explicar el nostre projecte i ens han donat la seva opinió (malgrat no ens'haguin pogut oferir un lloc de feina per diferents motius) i sobretot volem agrair als següents empresaris i organisme que han fet possible la integració laboral d'alguns dels nostres joves:

Ajuntament de Lluçmajor
Farinera Gomila de Montuïri
Carnicas Semar de Lluçmajor

Centre Migjorn

Receptes de Cuina

Ara que ja s'han acabades les festes de Nadal, després de tants de dinars i sopars tant complets i feixucs on no hi falta res, entre marisc i carn de les millors, torrons, massapans i tantes altres coses que mai ens solem acabar, per molt que mengem i quedem ben empaxats sense poder-nos moure. Aquests dies de Nadal plens de menjars empalagosos però que tenen l'encant de recordar coses d'enrera entre la família asseguda encara a taula.

També, el Nadal, és quan solem guanyar qualche quillet de demés. Per això, hem de tornar als plats un poc més senzills, fets amb ingredients del temps, ja que després de les festes la que també ha rebut un bon cop és la butxaca.

Per això, us propòs aquest pastís que és molt bo de fer i molt fi de gust:

PASTÍS DE COLFLORI (Per a quatre persones)

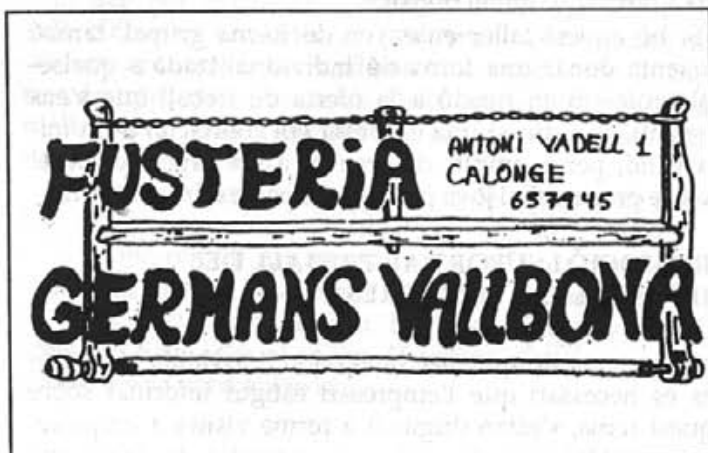
INGREDIENTS:

- 600 grs. de colflori bullida.
- 100 grs. de pernil dolç ben picat.
- 150 grs. de pollastre bullit molt picadet.
- quatre ous rebatuts
- una tassa i mitja de nata líquida.
- dues collarades de formatge rallat.
- sal, nou moscada i pebre bo.

Fer trossets la colflori, mesclar amb el pollastre i el pernil. Després de batre la nata amb els ous. Posar-hi sal i pebre i nou moscada, segons el gust de cada un. En tot això, tenir un motllo de puding ben untat amb mantega.

Posar la colflori dins el motllo i regar-ho amb el líquid dels ous i la nata i tapar amb el formatge per damunt. Coure-ho al bany maria al forn durant 35 minuts. Desmotllar-ho quan sigui fred.

BON PROFIT!!.

Sa Plana Verda

I ara, que en feim de Mondragó?...

Vista aèria general de Mondragó. En primer terme, sa Barca Trencada (quan encara no havia estat devastada per la urbanització).

Des de la compra per part del Govern Balear de terrenys a Mondragó, s'han produïdes una sèrie d'actuacions per part d'aquest en comptes de la seva protecció.

Malgrat la lentitud administrativa, aquestes actuacions s'han materialitzades a la fi en la declaració de la zona com Area Natural d'Espècial Interès (ANEI) i la posterior elaboració del Pla d'Ordenació de Recursos de Mondragó (PORN).

Precisament, el PORN ha estat fins fa poc a exposició pública, prèvia a l'aprovació definitiva. Diversos col·lectius hi han presentat al·legacions, manifestant criteris molt dispars. El GOB també n'ha presentades, mantenint la seva postura portecionista.

Tot aquest procés ha generat un intercanvi d'opinions entre la gent, en alguns casos polèmic, i en molts d'altres caracteritzat per certa desinformació.

Així, les intencions d'aquest article són, d'una banda,

explicar els punts de vista del GOB front el Pla d'Ordenació, expressats en les seves al·legacions, i d'altra, intentar donar una mica de llum sobre la qüestió.

El PORN és un document prou complex i ampli. En ell s'inclouen tot un grapat d'estudis tècnics i descripcions sobre la zona que es creu necessari protegir, i s'hi argumenta la conveniència de que es declari Mondragó Parc Natural. En els diversos capítols es delimita la zona, es presenten diversos estudis i inventaris dels recursos naturals i s'expressen les directrius per a l'ordenació de l'àrea natural de Mondragó. A partir d'aquest document s'elaborarà el Pla Rector d'Us i Gestió de Mondragó, on es concretaran les normes generals de caràcter prescriptiu pel funcionament i utilització de l'àrea.

El capítol que presenta major conflictivitat és precisament aquell on s'expressen les directrius per a l'ordenació. En ell es marquen els objectius i principis del Pla, es manifesta una proposta de règim de protecció de la zona

i s'enuncien les directrius escaients per aquesta protecció. S'aclareixen quines activitats es podran desenvolupar plenament, quines hauran de sofrir restriccions i quines seran incompatibles, per tant prohibides, en tota l'àrea.

Entre els aspectes de protecció que es contemplen en el PORN hi ha els que fan referència a l'ordenació de l'ús recreatiu per part dels visitants. En aquest apartat tenen força importància les consideracions que es fan sobre la limitació d'accés amb vehicles, l'adequació de llocs per al picnic, l'adequació de camins peonals i zones per acampades, la ubicació de centres d'acollida i informació, la regulació de la caça i la de l'establiment de zones d'aparcament.

El GOB opina que, en sobrada freqüència, la degradació d'una àrea natural és en funció de la seva accessibilitat. Un control adequat en aquest sentit, sobre tot pel que fa als accessos rodats, pot estalviar molts dels efectes negatius que comporta l'ús públic. En aquest sentit es pensa que el PORN mostra certes contradiccions quant fomenta camins actualment no gaire transitats. Sembla més coherent no afavorir l'accés amb vehicles i mantenir en tot cas dos únics accessos: El Cap des Moro i Ses Fonts de n'Alis. Així, ens pareix adequada la consideració que es fa en el PORN sobre el camí de S'Amarador, restringint el seu ús. Però no sembla coherent la potenciació que s'en fa del camí que arriba per la part de dalt a les Fonts de n'Alis (entre les dues cales). per tal d'evitar fomentar aquest accés, creim convenient la supressió del centre d'acollida, aparcaments i zona de picnic que s'hi pretenen establir en un indret on en l'actualitat no hi ha cap infraestructura ni equipament.

Pel que fa al de les Fonts de n'Alis, el Pla manté l'accés fins devora la platja. Per evitar la degradació de la zona dunar i de pinar provocada per la massificació de visitants, proposam tallar el trànsit en el creuer del camí que va al Caló d'es Burgit. En aquest lloc aniria bé situar-hi l'aparcament i el Centre d'Informació.

Quant a aparcament, consideram que el del Cap d'es Moro és sobredimensionat (tres quarterades), afectant a un petit pinar. Caldria reduir la seva superfície de forma considerable. Ja hem exposat abans que s'hauria d'eliminar l'aparcament entre Cales per tal de no fomentar l'accés per aquest vial.

Respecte a les zones de Picnic, trobam necessari la regulació d'aquest ús, per tal d'evitar una dispersió total dels visitants que produiria una inevitable degradació. Però no ens pareix adequat que aquesta regulació comporti la instal·lació d'estructures permanents de cap tipus. A les al·legacions hem expressat la necessitat de modificació de superfície i situació de les zones de Picnic de S'Amarador i de Ses Fonts de n'Alis, així com eliminar la que es vol situar entre les dues cales.

El Pla d'Ordenació preveu la ubicació d'una zona d'acampada devora de la barraca d'en Guillem Metge. Aquesta activitat provocaria la degradació de l'entorn d'aquest petit comellar i zones properes. El GOB propo-

sa, per tant, no permetre-hi l'acampada.

Respecte als centres d'informació i acollida, opinam que haurien de situar-se únicament en els dos accessos proposats, procurant d'ubicar-los en construccions ja existents.

En el tema de la caça, hem de manifestar que la proposta que fa el PORN presenta un avanç important respecte de la situació actual, encara que no és el nostre parer en absolut. A Mallorca la caça està sobreexplotada i són escassíssims els llocs on estigui prohibida per complet. A Santanyí no n'hi cap d'aquests.

Per tant la nostra proposta va adreçada a suprimir, dins el futur Parc, la caça amb escopeta. Malgrat això, a la zona on el Pla la hi permet, pensam que sols s'hi hauria de caçar amb cans eivissencs. Mondragó hauria de ser, també en aquest tema, un model on la conservació estigui per damunt l'explotació.

El Pla proposa, com a conseqüència de successives errades, la grafia de MONTDRAGÓ, (amb T). El GOB, recolzant-se en la hipòtesi de Cosme Aguiló (Article de «el Mirall», juny 89) troba més escaient el topònim de MONDRAGO (sense T.)

En la conservació de Mondragó hi ha aspectes que el PORN no ha recollit. Valga com a exemple la no menció de les basses, ecosistema que creim que mereix especial atenció. També s'hauria de tenir en compte la recuperació de part de les zones humides dessecades darrerament.

Podem acabar dient que la conservació de Mondragó s'ha de materialitzar forçosament en la bona voluntat i el «saber fer» de les Institucions i Col·lectius que es fan càrrec de la seva gestió, però també en el comportament responsable i respectuós de tots els qui volem gaudir d'aquest indret meravellós.

G.O.B. SANTANYÍ

Biel Cortès, llauner d'ofici

Aquesta vegada vaig visitar una empresa del meu poble, al número 3 del carrer de Sa Lluna, dedicada a obrar la llauna. Vaig entrevistar en Biel Cortès, propietari de l'empresa i home molt interessat en la recerca d'objectes típics de Mallorca, em va explicar tota una sèrie de característiques i detalls de la seva interessant feina.

-Biel, ¿com triares aquest ofici?

-Idò començaré per dir-te que mon pare, va néixer a Manacor i va estar allà durant la seva infància, més tard, ja un jovenet vengué a viure aquí, a Porreres. Una vegada establert va voler posar-se a fer feina d'argenter, al poble. Va encarregar tota una sèrie d'eines a un ferrer, i així començà aquest ofici mon pare. Quan ell tenia 60 anys se va jubilar i va ser quan jo me vaig posar a fer feina com ell, exercint d'argenter.

-Supòs que, de qui aprengueres a fer aquesta feina va esser del teu pare?

-Vaig fer un parell d'anys de feina amb mon pare, però principalment de qui vaig aprendre molt va ser de les empleades que feien feina a ca nostra, ja que mon pare es dedicava més a fer recórrer el negoci que no a feina pròpiament dita.

-¿Has fet qualque exposició dels teus productes?

-Sí, fa devers cinc anys, l'any vuitanta-set, si no record malament, vaig fer la primera sortida a una fira que ferem a Manacor.

També, fa unes quantes vegades als mestres artesans, ens han convidat a una sèrie de fires d'artesanía. La primera fira a la que anàrem d'aquest tipus va ser a Pollença i va ser un èxit. Aquest any passat, vàrem repetir i encara va tenir més èxit que l'any anterior. També hem anat un parell d'anys, tres si no record malament, a la

Antoni Adrover i Picornell
«en Toni de Porreres»

fira d'IFEBAL.

Aquest any passat, l'any 91 a aquesta fira hi va haver un concurs, on hi havia 16 participants, un d'ells era jo, tots érem de Les Illes Balears, i cada un de nosaltres havia de presentar un treball elaborat per ell, relacionat amb el tipus de feina que exercia. En el meu cas, vaig presentar un fanal i vaig tenir la sort de guanyar el primer premi, que va consistir en 200.000 pessetes, premi donat per la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Balears. Les 200.000 pessetes que me varen caure molt bé, però del que realment vaig estar molt content va ser que reconeguessin la meua feina artesanal.

-Sé que presentares un fanal, però ¿va ésser mal de fer?, ¿et va dur moltes hores de feina?

-Aquest fanal que vaig dur a l'exposició em va dur molta feina ja que hi vaig posar molt d'esment quan el feia. Vaig utilitzar unes 6 hores de feina, aproximadament, ja que vaig haver de llevar s'estany, fregar-ho amb molta paciència..., etc, però crec que això va ésser el que el jurat va valorar més.

-Si avui qualque jove volgués aprendre aquest ofici, ¿com ho ha de fer?

-Avui en dia, si un jove volgués aprendre aquest interessant i casi estingit ofici, ho té bastant malament. Crec que actualment tant sols queda a Palma l'escola d'arts i oficis, on ensenyen a fer una regadora, un poal... però realment és difícil aprendre aquest ofici si no és anant aprendre-ho a un lloc allà on hi hagi una empresa que s'hi dediqui.

-¿Creus que és un ofici mal d'aprendre?

-Sí, no és cosa de dos dies, vull dir que és un ofici que en el qual per aprendre, és a força de molts d'anys, a part que avui en dia, és difícil subsistir amb aquest ofici. Si volem aguantar ens hem de dedicar principalment a recuperar tot allò antic mallorquí, fanals, gerres, tapadores d'olles, cedaços d'arròs, saboneres (una espècie de palanganes per sabó fluix), crespellers, pots de saïm, llums d'oli, maridets (un objecte que utilitzaven ses dones on hi posaven foc dedins, per escalfar-se), etc.

Molts d'aquests productes que feim són tan sols per decorar i no per utilitzar però la gama de productes que feim és molt extensa, extensíssima.

-Els productes que elaborau són sempre totalment imitats?

-Generalment si feim fanals els feim amb estils antics mallorquins, però els podem fer amb tota una sèrie de variants dependent del gust de qui el comana, creant un fanal amb un model exclusiu, ara bé, si volen un fanal de tipus antic, també en feim.

-Si avui, per exemple, un jove comença amb vosaltres aquest ofici, ¿quin temps, aproximadament, creus que

necessitaria per saber fer la majoria de productes que feis?

-Aproximadament, una persona, per tenir per mà aquest ofici, ha d'haver fet feina uns quants anys, dos o tres com a mínim, el que no podria fer, amb aquest curt espai de temps seria, per exemple, un treball d'encàrrec donant-li unes determinades mides i un croquis per fer un objecte ben acabat... etc.

-Crec que per fer aquesta feina, han de tenir molta paciència, ¿no és així?

-És una feina de moltíssima paciència, com tu dius, i també un tant laboriosa, ja que aquesta feina quant un la veu fer, pareix molt més bona de fer del que realment és, ja que requereix experiència, molta pràctica i molts d'anys treballant-la.

-Idò, ja deu fer molt que t'hi dediques.

-Sí, m'hi dedic a aquesta feina des que tenia tretze anys i ara ja en tenc quaranta-set.

-Totes les matèries primeres amb les que feis feina, ¿són igual de difícils?

-No. No totes les matèries primeres que utilitzam són igual de difícils de treballar. El llautó recollit, per exemple, és molt mal de treballar i en canvi la llauna és la més fàcil.

-Apart dels objectes destinats a la decoració, ¿quins altres productes elaborats vostres s'utilitzen avui en dia als pobles?

-Feim fanals, llums d'oli, crespellers, satrills, pots d'oli, pales de fems, tapadores d'olles,... però sobretot rostidores per rostir porcelles, que és el que podem dir que aguanta el negoci juntament amb les llaunes rectangulars com aqueixes que s'utilitzen per fer les coques de verdura. Un temps, per exemple, féiem bastants de poals d'aram, però ara en feim molts més pocs.

-¿Feis molts de tipus variats de crespellers?

-En feim de variadíssimes formes i tamanys: cuculles, estrelles amb puntes, estrelletes amb puntes rodones,

peixos, guiteres, vaques, arbres, pollets... de petits i més grossos, bé un enfiloll molt llarg, però sobretot el principal motiu de fer tot això és que intentam, en tot moment, recuperar costums mallorquines, cercant allò mallorquí amb molt d'entusiasme.

-¿Quines són les principals eines que utilitzau?

-Les eines que utilitzam per treballar són martells, masses de fusta, compassos i màquines manuals, que algunes de les que tenim aquí tenen més de cent anys i també tenim un soldador elèctric i un de manual que encara ara i tot, utilitzam per soldar les rostidores de porcelles, la cova de peix, que utilitzam per fer caires, motllos de coques, estenalles, estidores grosses, estenallons, martell d'embotir, que quan peguen s'emboteix, es a dir, que així com peguen sa peça plana se va fent poc a poc més còncava, ja que aquest martell que s'utilitza té el cul una mica rodo, etc.

També hi ha eines amb un nom un tant estrany com es «pixot de Campos», que s'utilitza per voltar es crespellers i altres productes. Si es «pixot» està fet de fusta s'anomena «picornia de fusta» i «pixot de Campos» si està fet de ferro.

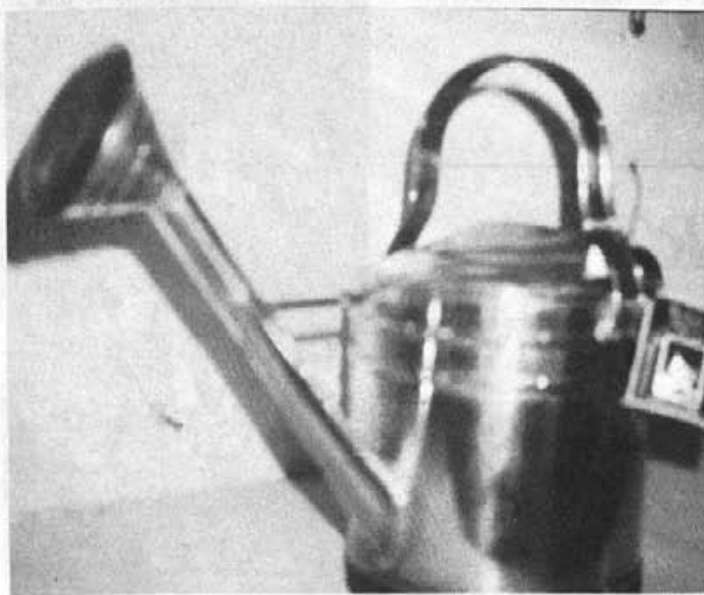
També hi ha «L'ungla», «L'encrulla», una màquina bordonera per fer costats, corrons, màquina circular per tallar figures rodones, «cisalla» utilitzada per tallar les llaunes, «punxons» per fer forats i es «truquel» que s'utilitza per fer els caires, per posteriorment tallar-los.

-I, ¿quines són les matèries primeres més utilitzades?

-Les matèries primeres que generalment utilitzam són la llauna, jiny, llautó, aram, i darrerament ens dedicam a fer feina amb estany i acer, però amb aquests dos darrers feim molt poca feina.

-¿Heu fet feina sempre a aquest mateix local?

-Sí, però et puc adelantar la notícia que estic pensant obrir, en breu espai de temps, un local molt gran, dedicat totalment a l'exposició i venda dels productes que elaboram.

-En aquests moments, veig que feis una quantitat impressionant de llumets d'oli, ¿qué els feis amb molta quantitat, generalment als vostres productes, o aquesta vegada es tracta d'un encàrrec?

-No, generalment en feim molts més pocs, però ara, per exemple, en feim 250 de petits, que ens ha comenat l'Ajuntament de Pollença, per donar per sa festa de Sant Antoni, i per anar bé, dijous haurien d'estar acabats tots, ja que divendres ja és Sant Antoni.

-¿Quin temps necessitau aproximadament per fer un llumet d'oli com aquests?

-Per fer un llum d'oli d'aquests petitons, necessitam aproximadament una mitja hora; si es fan un a un, ara bé, si són un parell de persones i sobretot si feim la feina en cadena, ret molt més.

Per fer el llum d'oli, primer feim el quadradet i llavors l'encrulla, llavors l'arbre, la somereta que són dentades i el ganxet. Una vegada tot això fet, poc a poc, anam soldant aquestes peces fins haver acabat, per després pintar-ho de negre mate.

En aquells moments passa aprop nostre una senyora major que m'és coneguda.

-I vós, ¿no sou na Margalida Barceló, antiga empleada i principal mestra de l'amo en Biel? Contau-me qualque cosa d'aquesta feina, si voleu?

-Bé, aquesta feina fa molt de temps que la conec, és una feina molt entretenguda i que personalment m'agrada moltíssim. És una feina principalment de braços i mans. Si ho vols saber, a aquell lloc hi vaig fer feina durant molt de temps, embotint culs amb la mà, que consisteix amb fer tornar el cul de les calderes ben rodó, i que és una feina que requereix bastanta experiència i anys de feina.

-Llavors ¿éreu molts fent aquesta feina?

-Ja o crec que sí; en aquell temps eren quinze o setze persones que feien pots de saïm i en feien a mils i mils, la venia molt més que ara, també féiem molts de calde-

rons, pales de fems, i anaven per places a vendre.

-Moltes de gràcies madò Margalida, per la vostra informació que em serà de molt ajut, gràcies. I seguint amb tu Biel, ¿hi ha moltes persones, o empreses que encara es dediquin a aquest ofici?

-Actualment ja en queden molts pocs a Balears que visquin d'aquest ofici. Aquí a Porreres ni ha un altre, un a Consell i un altre a Palma, que el du el meu germà.

La competència que ens preocupa no és la de Palma o Consell, la que realment ens preocupa més als propietaris d'aquest tipus, és la competència procedent de la Península oferint uns sèrie de productes de tanta qualitat com els nostres però a un preu molt més rebaixat degut a la gran producció mecanitzada.

-Per exemple, aquests llumets d'oli que ara feis, ¿quin preu aproximat tenen?

-Aquests llums d'oli tenen un preu aproximat d'unes 325 pessetes a preu de majorista i de venda al públic unes 600 pessetes; així com un crespeller té un preu de venda al públic d'unes cent pessetes, aproximadament.

-¿És una feina perillosa?

-No. No és una feina delicada amb el sentit de poder-se fer mal, qualque vegada ens feim un tall però poques vegades ja que utilitzam principalment eines manuals en lloc d'eines elèctriques que perillen bastant més.

-¿Feis qualque producte destacat dels altres, ja sigui per les dimensions, característiques o perquè, avui en dia, sigui mal de trobar?

-Sí, feim el típic i autèntic fanal mallorquí, que s'utilitzava fa uns cent anys a ses antigues possessions de Mallorca que, per cert, molta gent en cerca per comprar-ne hi no en troba, ja que van quedant molts pocs llocs a Mallorca on en facin.

-¿I com funcionaven els antics llums d'oli?

-Al llum d'oli hi posaven un ble i si degotava s'encrulla n'hi havia una altre abaix i així no feien taques en terra. Posaven un ble, i s'encrulla plena d'oli i s'omplia hi havia unes osques que es deien la somereta amb unes dentetes aqueixes servien per fer-hi anar més o manco oli.

El ble, anava enmig de s'enculla fins a un costat en remull dins s'oli. Quan més oli hi havia més claror feia.

Antigament, aquests llums d'oli eren de molta utilitat ja que no hi havia res més.

-Dins l'any, ¿hi ha una temporada més forta o casi tot l'any és similar?

-La temporada forta està compresa de Setembre fins passat Pasqua. Durant Setembre i Octubre comencen les fires i llavors a fer matances, incrementant així la venda de calderes, pots de saïm, saïmers, coses d'aram per dur a vendre a les fires... Per Nadal feim moltes de rostidores ja que és típic dur al forn una porcelleta per torrar. Ara, al mes de Gener, ja preparam per pasqua: crespellers, llaunes i rostidores.

Prest hi haurà la fira de Muro que coincideix amb la festa del Puig de Montision de Porreres.

El mes de Maig si Déu vol, anirem a la fira de Ses Salines.

L'ESPORT ÉS COSA BONA

L'Esport i el nin (III). Guia de l'esport en edat de creixement.

Alimentació i Esport

Bartomeu Marí
Teodorico Cabanes
Juan Gasull

L'importància l'alimentació quan fas esport

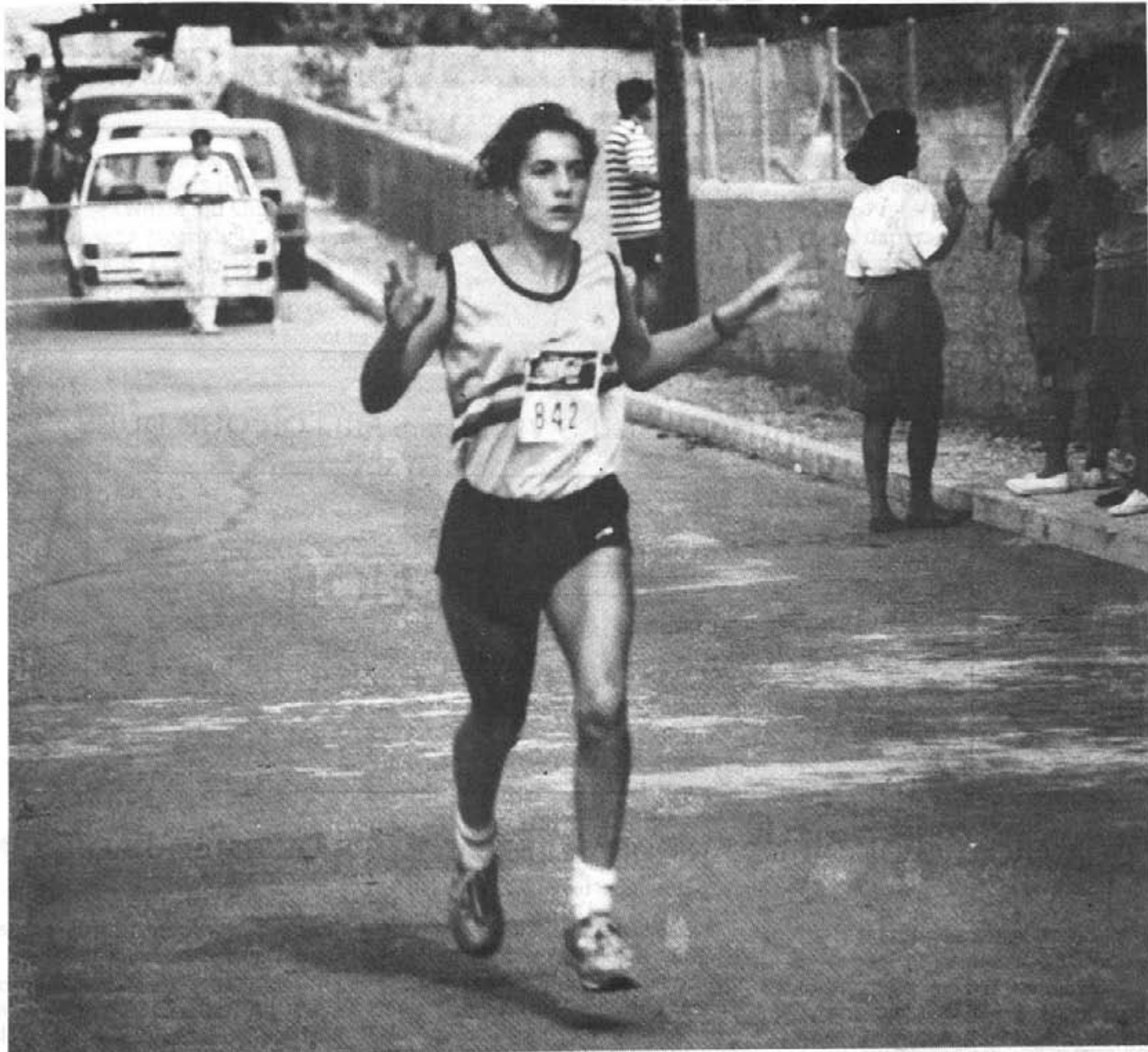
L'alimentació és molt important per al teu creixement general i moltíssim si practiques algun esport, ja

que gastes més energia i per això l'has de recuperar el més aviat possible.

El que interessa no és només que mengis més quantitat d'allà que a tu

l'agrada, sinó que mengis el més variat possible, consumint l'adequada quantitat de carn, peix, fruites, verdures, llet, formatges i pastes.

L'alimentació per al nin és igual

que la gasolina per als cotxes, si la quantitat que prens no és suficient o

está mal compensada el teu rendiment esportiu no serà correcte, et

cansaràs molt més, és igual que quan un cotxe es queda sense gasolina i li

**Pintures
D'or**

Calonge

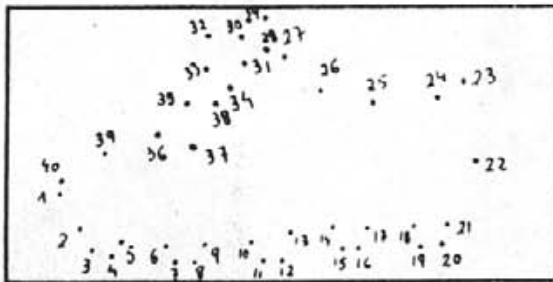
**FERRERIA.
ADROVER-ROIG, C. B.**

Carretera Porto Colom, s/n.
Teléfon 837206

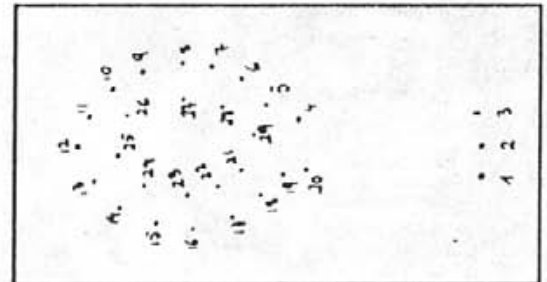
07669-S'HORTA (Felanitx)

UNEIX ELS PUNTS PER ORDRE DE NUMERACIÓ I TROBARÀS UN DIBUIX

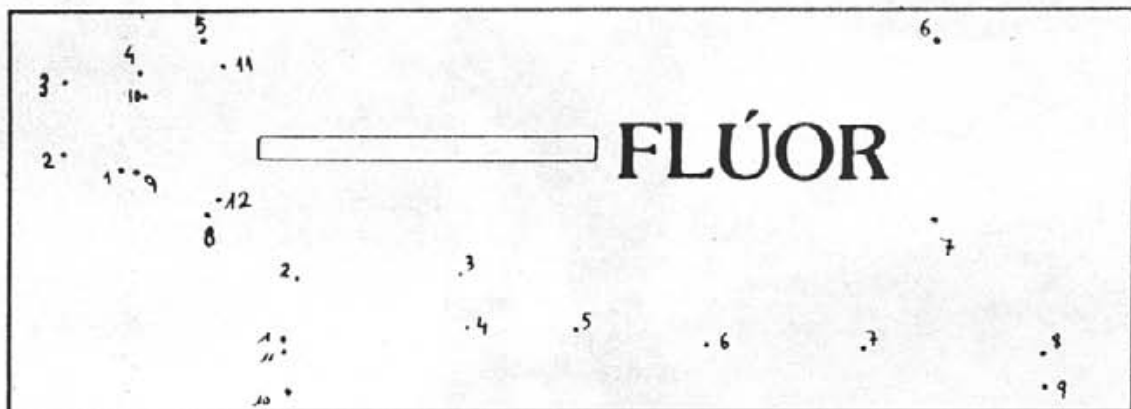
MOLT IMPORTANT EN EL FUTBOL

S'UTILITZA A LA PISTA

UTILITZA'L CADA DIA, TRES VEGADES MILLOR QUE DUES

QUAN ACABIS DE DIBUIXAR DONA-LI ELS COLORS QUE MÉS T'AGRADIN

és impossible seguir marxant.

Com s'ha de menjar?

-Menja poc a poc, rosegant bé, la correcta salivació dels aliments a la boca facilita la seva digestió. La digestió dels aliments comença a la boca i no a l'estomac com molta gent es pensa.

-No mengis grans quantitats de menjar les tres hores abans d'un entrenament o una competició, ja que si fas esforços físics amb l'estómac molt ple aquests et pot fer mal, a més pots tenir ganes de vomitar i mareigs. Si tens gana, abans dels entrenaments, menja galetes o fruita madura a trossets petits i ben rosegada.

-Es convenient que t'acostumis a menjar a hores fixes, així el ritme de funcionament del teu cos serà més correcte.

-No mengis més de la gana que tenguis. Això només ocasiona augment de pes i digestions pesades.

-Els dies que tens entrenament, has de menjar un poquet més que els dies que no fas esport, ja que també has gastat més energies.

-No oblidis que a més de menjar també has de beure aigua. En el nin el 85% del pes del cos és aigua. Per aquesta raó has de beure aigua, no només amb les menjades, sinó també abans i després dels entrenaments, per recuperar el que has perdut amb el que sues durant el temps en què practiques l'esport. L'aigua no ha d'esser molt freda i l'has de beure a glopets petits i poc a poc. Amb l'aigua també poden mesclar-se preparats que contenguin sals minerals i que és venen en el mercat o simplement basta posar-hi unes gotes de llimona i un poc de sucre. -

Finalment, no oblidis raspallar-te les dents després de cada menjada.

Recorda que una alimentació correcta i equilibrada no només influeix en la teva salut general i en la teva bona forma física, sinó que també és important perquè el teu creixement sigui l'adequat. Si el teu cos, que creix cada dia, li falta el calci de la llet o del formatge, les proteïnes de la carn i del peix o les vitamines de les fruites i de les verdures, es pot afectar el teu ritme de creixement.

Una alimentació correcta i equilibrada no farà d'un nin que no fa esport un gran atleta, però ajudarà molt als nins que si fan esport perquè es mantenguin forts i sans, aconseguint d'aquesta manera un millor desenvolupament del cos i una major facilitat per realitzar l'esport que més els agrada.

Guillem Rigo Vidal

Un dels jugadors que ha defensat més temps els colors del C.D. Alqueria és, sens dubte, en Guillem Rigo. Se va posar a jugar als 13 anys, quan se va fundar l'equip de Juvenils, el que suposa que hagi estat més de mitja vida vinculat al club verd-i-blanc com a jugador. Darrerament ha viscut moments difícils per culpa d'una lesió, que ens explica...

-Va ésser a principis de Desembre al camp del Port de Pollença. Vaig intentar fer un «dribling» i quan me vaig girar, un jugador contrari me va pegar amb el peu al meu genoll i se va produir la lesió. Vull deixar clar que no hi va haver cap mala intenció i va ésser una acció d'autèntica mala sort. El metge me va diagnosticar una torçada dels lligaments creuats del genoll i he hagut d'anar enguixat cinc setmanes.

-I no ha estat molt pesat tant de temps amb la cama estirada?

-No és gaire agradable, però dins la desgràcia he duit la sort que ha coincidit amb una època de moltes festes i sempre he trobat bones situacions per distreure'm. He tengut temps per fer molts de trucs i amb això si que he duit sort, ja que m'he classificat, juntament amb na Joana, per la següent fase comarcal del Torneig de truc de les Balears.

-Passant una altra vegada al futbol, ens podries contar com foren els teus inicis...

-No vaig jugar mai amb cap equip d'Alevins o Infantils, cosa que me feia molta il·lusió. Vaig debutar amb només 13 anys amb els Juvenils de S'Alqueria i record que tenia moltíssimes ganes de jugar, com és lògic a aquesta edat. No guanyàrem quasi cap partit però no perdíem mai la il·lusió i jugàvem per divertir-nos. No era com els equips de Juvenils d'ara, que si comencen a perdre, els jugadors ho deixen anar.

-Amb els Juvenils solies jugar a demarcacions molt avançades i amb l'equip de Regional, els primers anys també. Llavors passares a

«La 1ª Regional està molt igualada»

jugar de defensa. Com així aquest Canvi?

-Era la temporada que entrena a en Sacares. Record que vàrem anar a fer un partit d'entrenament a Ses Salines i casualment aquest dia vaig jugar de defensa. El diumenge que va venir me varen posar de lateral i ara encara hi jug. Trob que a darrera se juga més còmodament. Els defenses no ens podem lluir com els davanter, però jo valor molt la regularitat, sigui a la demarcació que sigui.

-Com veus enguany la 1ª Regional?

-Hi ha dos o tres equips un poc més ben preparats que els altres. La resta d'equips són molt pascuts; aquesta categoria se va igualant de cada any més, basta mirar la classificació. La sort i el saber aprofitar les ocasions de gol és el que decideix

«Quedar a mitjan lloc ja estaria bé»

estar a dalt o a baix.

-Teniu equip per anar millor classificats?

-Els darrers anys som un conjunt que va per ratxes; quan n'agafam una de dolenta tenim mal reaccionar. Ara que la cosa ha partit bé hem de mirar de no afluixar. Pens que quedar a mitjan lloc ja està molt bé i no podem aspirar a gaire més coses.

-Suposam que ens queden encara molts anys de veure't dins els terrenys de joc...

-Si el genoll respon i les lesions me respecten faig comptes seguir uns quants anys més. Tenc encara il·lusió pel futbol i m'agradaria molt continuar. El temps ho dirà.

-Desitjam que te puguis recuperar, com més prest millor.

Jaume Rigo

FITXA TÈCNICA

Nom i llinatges:

Guillem Rigo Vidal

Alçada: 1'72 m.

Pes: 64 quilos.

Data naixement: 2-3-65

HISTORIAL

JUVENILS C.D. ALQUERIA

Temporada	Gols
1978-79	2
1979-80	5
1980-81	16
1981-82	2
1982-83	4
Total	29

C.D. ALQUERIA - 1ª REGIONAL

Tempor.	Par. jugats	Gols
1983-84	24	2
1984-85	25	5
1986-87	22	-
1987-88	18	-
1988-89	34	2
1989-90	33	-
1990-91	29	-
1991-92*	13	-
Totals	198	9

*Comptabilitzades 20 jornades

C.D. Alqueria

La victòria per 0-1 que va aconseguir l'Alqueria al camp del Rotlet va suposar que se pogués acabar la primera volta de la competició amb una situació bastant còmoda dins la classificació de 1ª Regional; la posició ocupada era la novena, amb 16 punts i 2 negatius. Des de la temporada 1984-85, que se va acabar la primera part de la lliga amb 18 punts, no s'havia tengut mai una actuació tan positiva com la d'engunmay, però el que realment compta és la classificació al final de la competició.

La segona volta s'inicia amb la visita al Coll den Rebassa, on se va perdre per 2-1 contra un bon equip, i encaixant un gol en el darrer minut de joc. El partit del diumenge següent, contra l'Escolar, va ésser bastant dolent, acabant finalment amb el resultat d'empat a un gol.

Darrers resultats

Alqueria, 2 - P. Sóller, 1

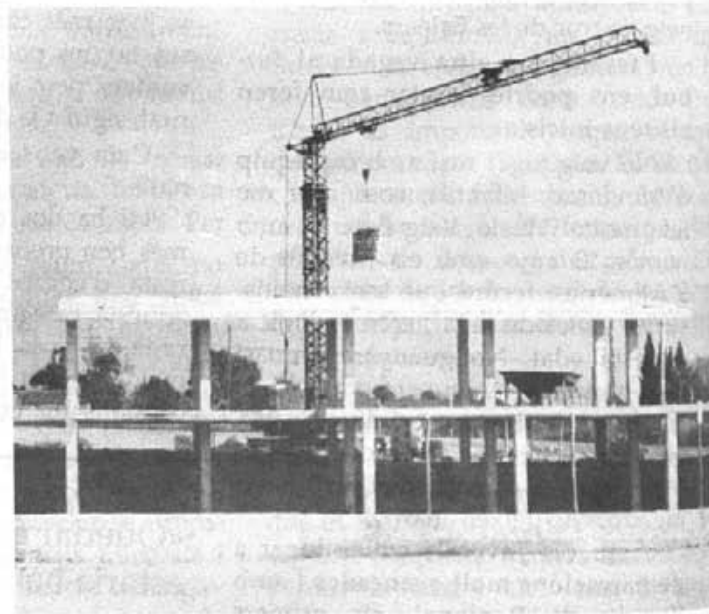

(Vallbona B., 2).
 Rotlet, 0 - Alqueria, 1
 (Salvador)
 Collerense, 2 - Alqueria, 1
 (Vallbona B.)
 Alqueria, 1 - Escolar, 1
 (G. Rosselló)

Golejadors	gols	Guillem Rosselló.....	1
VALLBONA BONET...	16	Regularitat	partits
Ballester Adrover.....	4	Ballester Adrover.....	19
Tomeu Barceló	1	Vallbona Bonet.....	19
Tomeu Rósselló.....	1	Tomeu Barceló	19
Tòfol Hidalgo	1	Tomeu Rosselló.....	18
Salvador Grimalt	1	Jaume Rigo	

La línia defensiva va agafant seguretat.

Aspecte que ofereixen les obres dels nous vestidors del C.D. Alqueria.

Bernat Picó: hi ha un parell de jugadors que si se sacrifiquen i duen sort podran jugar a primera

-Es podria donar el cas que el Santanyí infantil guanyàs tots els partits de la lliga?

-No, pot ésser que sí, però s'ha de tenir en compte que l'Avance d'Artà és un bon equip i dins ca seva ens poden guanyar o empatar.

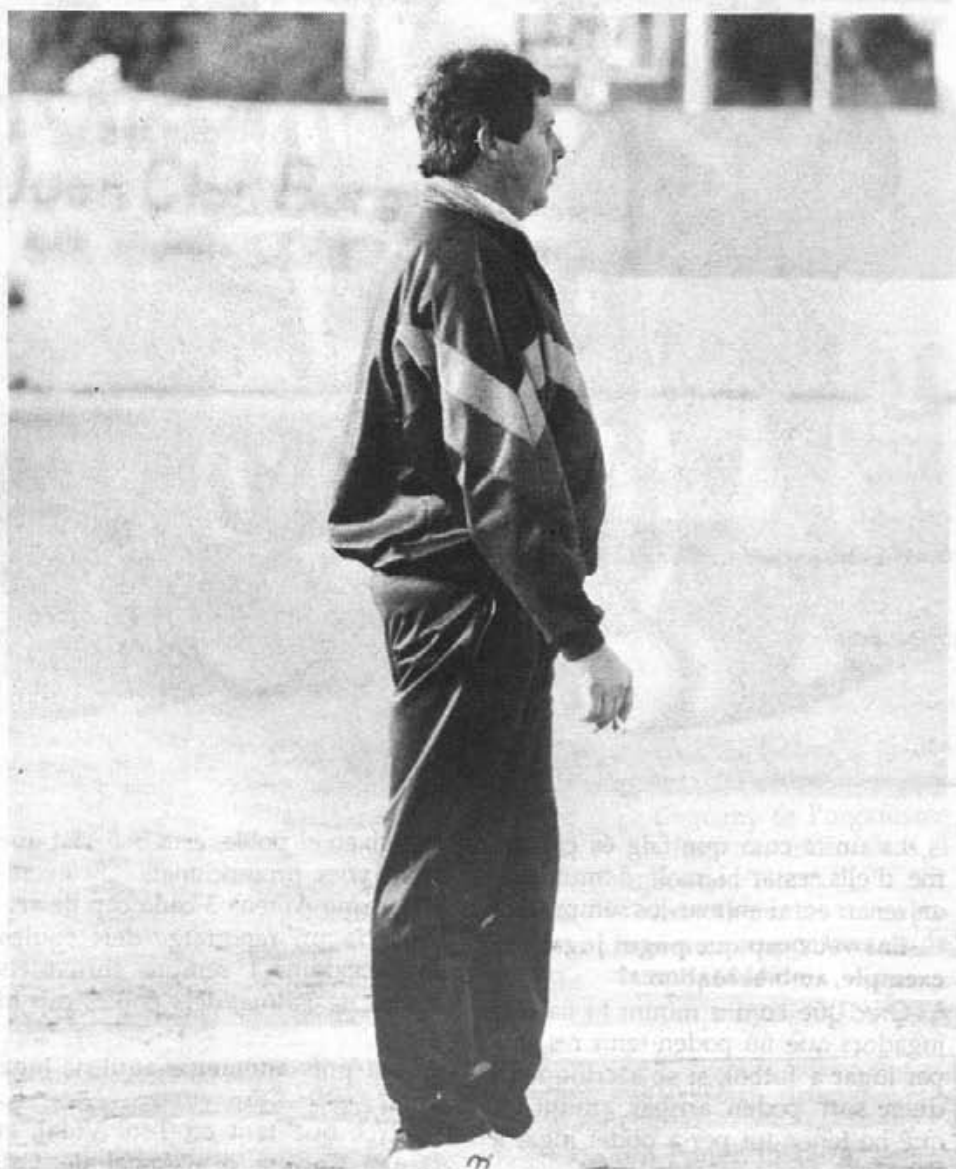
-Després del 4-0 de la primera volta del partit jugat a Santanyí pareixeu bastant superiors, o no?

-El resultat pot ésser una mica enganador pel qui no va veure el partit, ells varen tenir un parell d'ocasions i no varen marcar, i, en canvi, nosaltres vàrem marcar als moments psicològics més forts: final de la primera part i principi de la segona.

-Creus que l'estructura del Santanyí infantil és la d'un equip com pot ésser el Santanyí de preferent, un equip consolidat que té jugadors de Porreres, Campos, Cala d'Or, s'Alqueria, s'Horta etc... com és que teniu jugadors de tant de llocs?

-Bé, realment quasi tots són del terme de Santanyí, menys en Mesquida de Porreres i en Toni Vidal de Campos, però en Toni, si miram la seva trajectòria es va fer aquí, ja que va començar als set anys com benjamí a Santanyí, va jugar dos anys a futbol Sala, després per pressions familiars va tornar a Campos a on just hi va jugar un any, després va decidir que li agradava molt més jugar a Santanyí. El fitxatge d'en Mesquida va ésser una espècie de xafarderia d'un amic meu de Porreres, el qual em va dir que aquest al.lot no estava content de jugar a Porreres no hi jugaria pus, per mor d'un problema que va tenir amb l'entrenador quan va anar a la selecció, ja que li varen dir que per anar-hi ell, hi hagués pogut anar qualsevol altre i l'al.lot se'n va anar a ca seva plorant, vaig telefonar a son pare i en Miquel va voler venir a Santanyí.

-Quins objectius teniu a llarg termini amb aquest equip?

-És molt mal de dir, ja que amb els al.lots mai es pot saber el que pot passar. Si pujam a primera l'any que ve, llevat de 3 o 4 la resta seran infantils i podrem jugar amb la mateixa estructura d'equip, per la qual cosa, intentarem arribar el més amunt possible. Serà un lliga més competida i el públic podrà veure els al.lots, que si miram la seva trajectòria desde el 7 anys fins ara ho han guanyat tot, això vol dir que hi ha molta qualitat i molt bons jugadors.

-Creus que l'any que ve també

anirà així, tan bé?

-Sempre deim enguany feim campions i l'any que ve descansarem un poc, ja que no estarem pressionats pel liderat, però sempre quan som davant ens sap molt de greu haver d'afluixar. Ara bé, arrollar com enguany crec que no, ja que haurà un Poblense, un Sallista, un Beato Ramon Llull, un Manacor: tota una sèrie d'equips fent tradició i una projecció bastant bona.

-Quina culpa tens tu de la trajectòria d'aquest equip?

-La única cosa que faig és cuidar-me d'ells, estar-hi molt damunt als entrenaments i animar-los sempre.

-Ens veus cap que pugui jugar per exemple, amb el Mallorca?

-Crec que com a mínim hi ha tres jugadors que no poden tenir res pus per jugar a futbol, si se sacrifiquen i duen sort poden arribar amunt, ja que ho tenen tot per a poder jugar a Primera.

-Realment creus que hi poden arribar?

-Si duen sort sí, ja que és necessari que els promocionin; el que vull dir és que si l'any que ve jugam a Primera hi quedam davant de tot es parlarà un poc més de nosaltres i si jugam el Campionat de Balears Infantil encara se'n parlarà més.

El que hauran de fer després si no és a Santanyí, és anar a jugar a un equip de Primera com pot ser el Cide, La Salle o el Mallorca, a fi de què es promocionin més, ja que si

segueixen al poble, està ben vist que seran pocs promocionats. Un exemple és que Antena 3 cada cap de setmana fa un reportatge dels equips de Benjamins i sempre surten els equips de Palma, dels pobles cap ni un.

-Em pots anomenar aquests jugadors?

-Crec que tant en Toni Vidal, en Daniel Carrera o n'Angel de Cala d'Or són jugadors bastant complets i una segona relació podrien ser en Miquel Picó, en Mateu Adrover, en Mesquida i en Carmona.

-Creus que quan acabin d'infantils haurà acabat la seva trajectòria amb el Santanyí?

-No sé si s'estimaran més anar-se'n a un col·legi de Palma, això s'ha d'estudiar un poquet, s'ha de xerrar a nivell de club i a nivell d'Ajuntament, a veure que es pot fer per promocionar aquests al·lots.

Jo pens que no és que se'n vulguin anar, jo crec que s'ha de parlar. Fugir

és una paraula molt forta, el que haurien de fer és anar a jugar dos anys a un primera a Palma i llavors tornar a la disciplina del Santanyí. Ara també no poden aturar un al·lot que té totes les qualitats, ja que és un orgull pel Santanyí tenir un jugador que se'n vagi a jugar amb el Mallorca.

Es podria pensar en que quedassin a Santanyí intentant pujar l'equip a Nacional, però llavors hauria moltes de despeses i s'hauria d'estudiar la manera de cobrir-les.

Per acabar aquesta entrevista avançarem que s'ha proposat al Santanyí infantil anar a final de maig a Dusseldorf per disputar un torneig a on hi haurà equips alemanys, anglesos, holandesos, belgues...

-Què necessitau per anar-hi?

-Hem demanat 400.000 ptes. a l'Ajuntament, ja en necessitam 1.000.000. Per la resta farem rifes i els pares ajudarem un poc.

Maties Adrover

Toni Adrover Caldentey: l'entrenador dels Juvenils del C.D. S'Horta

Ha jugat amb el Santanyí Juvenil dues temporades, l'any 1971-72 i 72-73, jugava d'extrem i després va jugar amb el Cas Concos la temporada 76-77, que després va haver de deixar per mor d'una lesió a l'esquena.

Enguany va començar com entrenador dels juvenils.

L'hi vàrem fer un parell de preguntes i això ens va contar:

-Analitza l'equip per línies

-Tenim una bona defensa, al mig del camp i a la davantera ens fa falta un organitzador i per mor que la plantilla es mínima ens hem d'adaptar al personal, o sigui, que els davanters, a vegades, han de fer la seva funció al mig del camp i els del mig del

camp, a vegades, a la davantera.

-Quines aspiracions tens com a entrenador?

-Jo ho faig per gust i per donar una ajuda als al.lots, l'any que ve ja ho veurem.

-Quin és en aquests moments el màxim rival del teu equip?

-Així com tenim la plantilla enguany, que molts d'al.lots mai havien jugat a un equip federat i els que havien jugat no ho havien fet mai plegats, i que només es pot comptar amb dotze o tretze jugadors cada diumenge, tenir 5 equips davall nostre a la classificació és tot un èxit. Treballam fort per la temporada que ve ja que podran jugar amb nosaltres 4 o 5 jugadors que enguany juguen amb els cadets.

-Què opines de les noves regles que s'han

posat en funcionament enguany?

-M'agrada perquè en tot moment, et fa fer un joc molt ofensiu.

-Què hi notes a faltar al teu equip?

-Més plantilla i bastanta experiència.

-Què hi trobes a la directiva del Club?

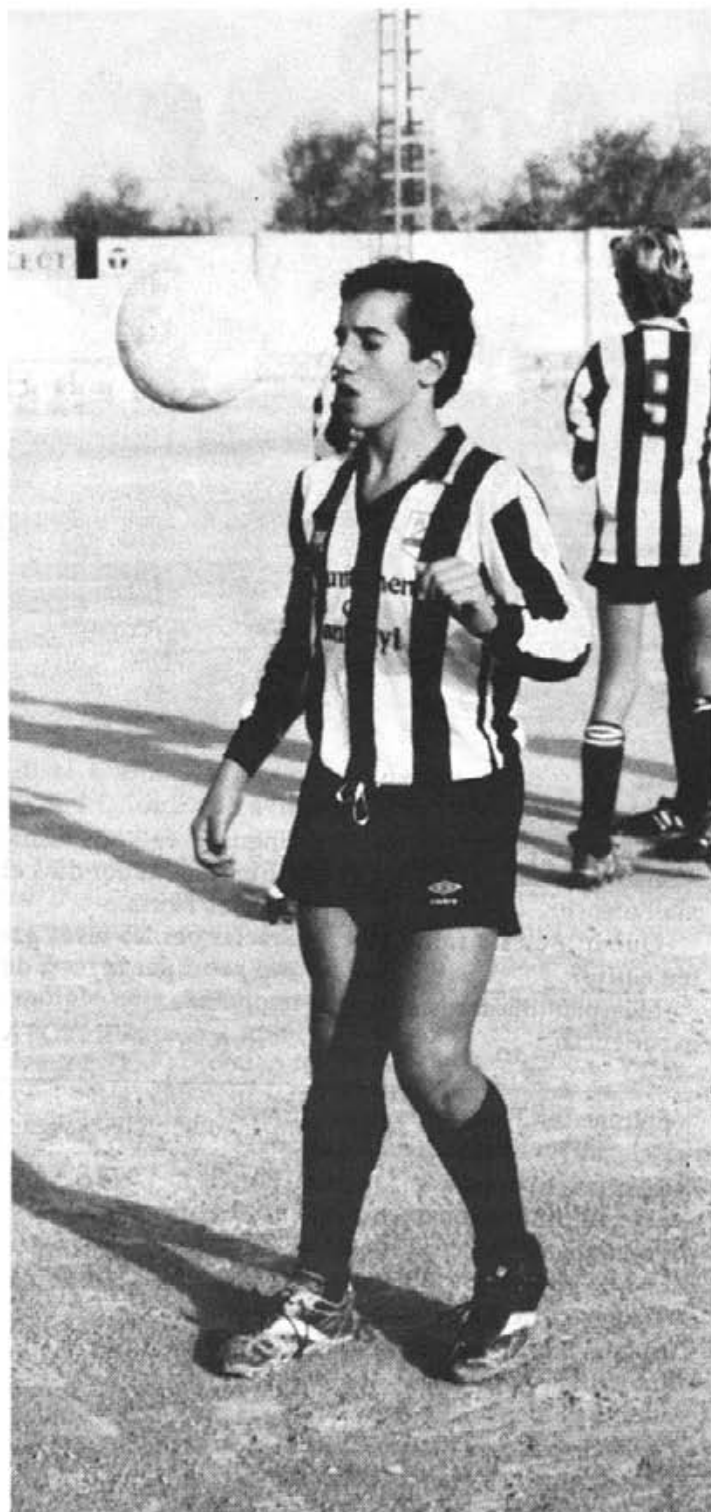
-Enguany és l'organisme que funciona millor dins el futbol de S'Horta.

Gràcies per les teves paraules i sort per la resta de la temporada.

VINYOTA

Entrenador: Toni Caldentey Adrover
 Delegat: Emiliano Marín Amengual
 Francisco Manuel Repiso Salom. Porter. 15-12-74.
 Francesc Manresa Barceló. Defensa. 9-6-75.
 Pedro Juan Sánchez De La Calle. Defensa. 16-11-75.
 Cosme Veny Marín. Defensa. 29-11-74.
 Tomeu Ràmis Bennassar. Mig. 21-2-75.
 Miguel Angel Lobo Ruiz. Defensa. 14-4-74.
 Juan Ramon Marí Lladó. Davanter. 23-7-75.
 Jaume Caldentey Martorell. Mig. 2-11-74.
 Sebastià Adrover Maura. Davantaer. 5-3-75.
 Joan Binimelis Amorós. Davanter. 25-7-75.
 Julian González Fidalgo. Davnate. 19-1-75.
 Gabriel Barceló Bennasar. Mig. 17-3-75.
 José Victory Durán. Mig. 19-10-74.
 Toni Oliver Sagrera. Defensa. 13-3-75.
 Bartomeu Bennasar Manresa. Defensa. 19-10-74.

En Miquel Mesquida Adrover (nét d'En Guillem Verro): futbolista i atleta.

En Mesquida dominant la pilota moments abans de jugar contra el seu ex-equip: El Porreres.

En Miquel va néixer a Porreres el dotze de febrer de l'any 1979, cursà setè d'EGB. Als sis anys va començar a córrer a l'escola nova de Porreres, on hi va estar durant

dos anys, després va córrer tres anys al Filípides i des de fa uns mesos corr al Palma, club sortit de la fússió d'un parell de clubs que té com entrenadors en Pere Cartes i en Mateu Domínguez.

Actualment també juga amb el Santanyí infantil, abans ho va fer durant tres anys amb els benjamins de Porreres.

MIQUEL MESQUIDA ADROVER (FUTBOLISTA)

Temporada	Gols	Equip	Categoria
88-89	6	Porreres	Benjamins
89-90	8	Porreres	Benjamins
90-91	20	Porreres	Benjamins
91-92	21(1)	Santanyí	Infantil

(1) Comptabilitzades onze primeres jornades

MIGUEL MESQUIDA ADROVER (ATLETA)

Clubs: Escola Nova de Porreres, Filipides, Palma.

Millors victòries: Campionat de Balears de cross: anys 90 i 91, Campionat de pista any 91.

Temporada actual: 5 a Muro. 1 a Santa Mònica, 1 a la Porciúncula.

Objectius actuals: Campionat de Balears a disputar el 8 de febrer a Muro (El mateix dia han de jugar amb el segon classificat Avance d'Artà) en una distància de 2.800 m.

Màxims rivals: N'Eduardo (Palma), en Coll (Palma) i en Pau Canyelles (Colonya).

En Miquel cada setmana entrena cinc dies per atletisme, els dijous després d'entrenar se'n va cap a Santanyí per fer l'entrenament de futbol, per ventura aquest dia ha fet un esforç no tan fort i quan arriba el cap de setmana, al matí va a córrer qualche carrera, dina, i l'horabaixa se'n va a jugar el partidet de futbol, és, el que jo diria, un esportista complet.

Dins l'atletisme l'especialitat que més li agrada és el cross, cada any ha canviat de distància però com diu «els dos mil metres és la que em va millor».

Això és el que ha fet fins ara ja que «el passat 28 de desembre vaig anar a una revisió per l'atletisme i el metge em va trobar una inflamació als genolls i em va dir que tendria problemes si continuava amb el futbol per mor del canvi de ritme que comporta aquest esport».

Ja fa dos anys que va pensar deixar el futbol però aquesta vegada «després del que m'han dit els metges he pensat que enguany serà el darrer any: he pensat deixar el futbol».

És que en Miquel sempre ha tengut preferències per l'atletisme «sí, si no estàs lesionat també hagués deixat

En Miquel arribant guanyador a la plaça de Sant Miquel a les darreres Festes: «El circuit està massa desnivellat: hi ha massa campamuntes i capvallades».

primer el futbol ja que fa més temps que corr i em dóna més gust, pens que tenc més futur dins el món de l'atletisme».

I ell ja s'ha plantejat un objectiu un tant enfora «fer un bon paper al campionat d'Espanya dins dos anys». Se sent admirador de na Santa Maiers i de n'Hugo Sánchez, però l'esport no ho és tot «pel que fa als estudis, em va malament, ja que encara que m'agrada anar a escola no tenc temps per estudiar» i és que en Miquel quan sigui gran vol esser... «atleta professional», a més hi ha un altre esport que li agrada molt, és el ciclisme, per ventura influenciat pel seu compatriota Joan Llaneras «pens que si s'ho proposàs de bon de veres, pot aconseguir vic-

tòries importants».

En Miquel que havia jugat tres anys amb els benjamins del Porreres, que arribà a la selecció de pobles l'any passat i va jugar a s'Horta amb el fill d'en Miquel de Na Corma i en Toni Vidal, el campaner del Santanyí «perquè aquí a la Vila (Porreres) tenien problemes amb els pares, em va telefonar en Bernat i tot d'una vaig dir que sí». A l'hora d'escriure aquesta entrevista el Santanyí du marcats 85 gols, només li han marcat tres gols i ha guanyat els onze partits, només hi ha un equip els pugui seguir «L'Avance d'Artà que va dos punts enrera, però a Santanyí li vàrem guanyar per quatre a zero».

Maties Adrover

**BOTIGA
CA'N POLLA**

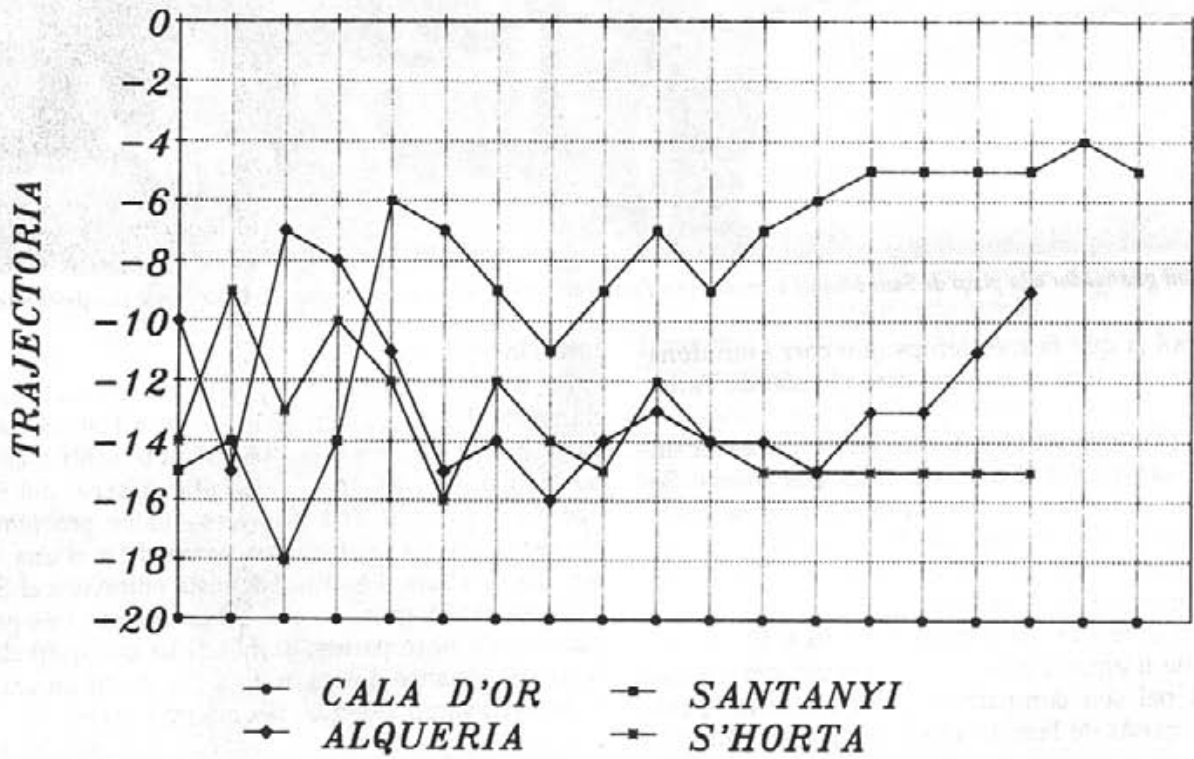
tel. 657045 Calonge

FOTOS
Jaume Moserrat

Revelats al cap d'una hora
Còpies fotogràfiques en quatre min.
Fotos Carnet
Reportatges
Foto Industrial
Servei de Fotocòpies
C/ Santueri, 88 tel. 581156

PRIMERA VOLTA

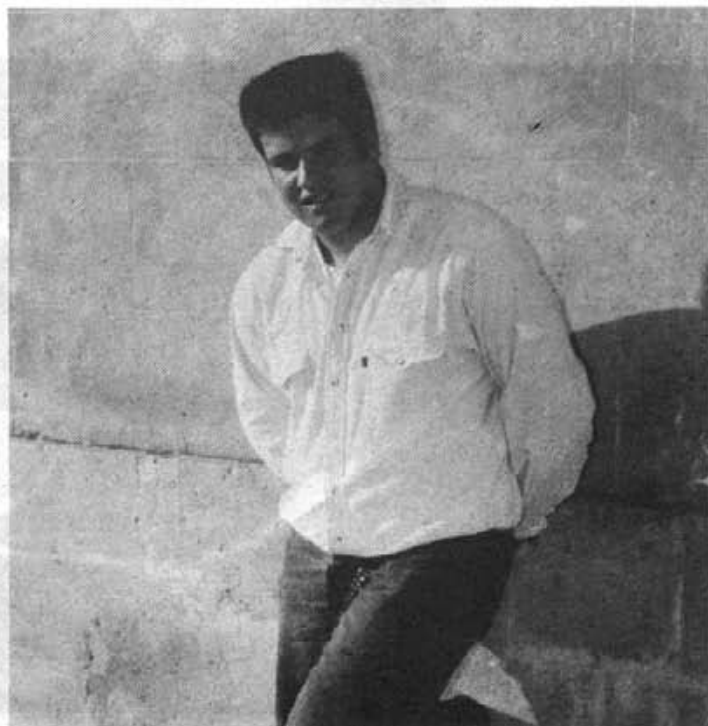
En Joan Antoni (Juanan) un bon porter

En Joan Maimó Rigo va néixer a s'Alqueria Blanca el 17 de Novembre de 1974; estudia quart d'administratiu de formació professional, li agrada molt viatjar i molts d'esports com futbol, ciclisme, bàsquet, tennis, hanbol i voleibol.

Va començar a cinquè de bàsica a jugar a futbol durant tres anys al col·legi Bisbe Verger de Santanyí participant als campionats de Mallorca i Balears. El segon any no es va classificar el Bisbe Verger i va jugar la fase final amb la graduada aconseguint el subcampionat de Mallorca; va perdre la final per tretze a un i el tercer any una altra vegada amb el Bisbe Verger va fer subcampió de Balears.

Passant al futbol ha jugat amb el Santanyí infantil, un any amb els juvenils de s'Alqueria, un any al banquet del grans de s'Alqueria i enguany titular del Santanyí juvenil a segona regional.

A més, des de fa uns mesos és un dels porters de DIES I COSES, va debutar al torneig organitzat amb motiu de l'inauguració dels vestidors fent camions a la final jugada contra Restaurant Migjorn i fent subcampió a les festes de Sant Miquel.

- ¿Com ets com a porter?
- Tranquil, no molt segur i em falta aprendre molt.
- ¿Ets millor per futbol o futbol?
- El futbol em va millor, les porteries son més petites.
- ¿Quins objectius t'has plantejat dins el món del futbol?
- Jo encara no m'he plantejat res, per ara, seguir jugant així com ho faig.
- De moment, ara tindràs una aturada, o no ?
- Sí, he d'anar a Cartagena a fer la instrucció, però després estaré a la Creu Roja a Santanyí o Cala D'Or.
- ¿Com va el teu equip?
- Bé, per ara, anam els cinquès i aspiram a quedar dins els tres primers.
- Ens diu que l'any que ve tornarà haver juvenils a s'Alqueria, tu encara ho seràs, t'has plantejat tornar a l'equip del teu poble?
- Segons, depèn de les circumstàncies, m'ho hauré de pensar bé, però em sembla que jugaré a Santanyí si em volen.
- I passant al futbol, creus que podràs seguir jugant amb DIES I COSES o el Santanyí t'ho te prohibit?
- Sí seguiré jugant perquè m'agrada jugar a futbol i em trobo molt a gust amb el DIES I COSES.
- I per guanyar-te les sopes has pensat que vols esser amb ser gran?
- Veies si m'ho pensat!, vull esser un gran «jefe compatible», però em pareix que m'aturaré a cinquè si hi arribam. De moment faré la mili i estudiaré.

- Quan surti aquest número tu seràs a Cartagena, que enyoraràs més allà?
- Uhh!!, això és molt mal de dir: els pares, els amics, els companys de classe i sobretot les nines.
- ¿Que en tens cap de ullada?
- Sí, sí un parell.
- ¿Per exemple?
- No t'ho diré, just te puc dir que n'hi ha de Felanitx, Campos, S'Horta, Es Port i un temps de Porreres, però ja no.
- Vols enviar-los qualche missatge a aquestes companyes secretes?
- Sí, vull saber que és que em va enviar un regal pels Reis i no he arribat a saber qui és: vaig rebre una carta d'una admiradora secreta amb una botella d'essència i em mor de ganes de saber qui és, per favor donau-me qualche pista, malgrat tot, crec que sé qui és.
- He sentit a dir que ets un segon «LOQUILLO», és cert?
- Es diu perquè m'agraden molt les seves cançons, per cert, les sé quasi totes de memòria i m'agrada així com canta i cantar-les, però no just m'agrada ell també m'agraden Murder in the Barn, Rebeldes, Los limones i Seguridad Social.
- Xerrant de marxosos on t'agrada perdre't de tant en tant?
- A s'Eixam, fer les vetlades per S'Horta i quan torn fer una passadeta pel poble amb la roda alçada.

Maties Adrover

Flash Esportiu

Hagues pogut esser

-Sí. S'hagués pogut celebrar una lliga de tennis a

dues voltes a Calonge lo que significaria que no només es jugaria tennis pel setembre amb motiu de les festes de Sant Miquel sinó

que hauriem practicat tennis durant es cap de setmanes pràcticament tot l'any. S'Associació Es Majoral havia preparat un ca-

lendarí per celebrar partides de tennis, una cada jugador per setmana lo que duria a una continuïtat d'aquest esport i a una mi-

llora de joc per part dels participants. La inscripció era de mil pessetes entrant en la quota una camiseta i un sopar de final de competició, però no es celebrà ja que no ha causat inter-

rés als possibles participants del poble.

Ara no més queda esperar si qualqu agafa es cap endavant per organitzar-ho per Sant Miquel...

Història del Futbol a Calonge

-La secció d'esports de DIES I COSES està preparant un dossier de la història del futbol al nostre poble, pel que agraiem a

tota persona que ens pugui facilitar informació, fotografies, etc... ens ho faci saber, ja que ens ajudarà a donar una millor informació.

Ha dit

Julián (Jugador del Cala d'Or):

-L'any passat hi va haver molts problemes econòmics amb el Cala d'Or, però a darrera hora me varen pagar el que me devien. Aquest va ésser un

dels motius que me va animar a continuar una temporada més.

-Si aconseguim jugar unes quantes jornades els mateixos jugadors, el Cala d'Or començarà a guanyar partits i se salvarà sense passar pena.

Alejandro (Porter del Cala d'Or):

-La temporada passada, amb els Juvenils de Felanitx, jo me podia imposar als davanters contraris gràcies a la meua alçada i força. Enguany, a 3ª Divisió, el jugador més petit i

magre és tant fort o més que jo.

-Quan se va lesionar n'Otero, vaig poder debutar a la 3ª Divisió. He jugat uns quants partits iestic content del meu rendiment. He fet tot el que he pogut.

Edu (Jugador del Cala d'Or):

-No m'estranyaria gens que els problemes que tenen ara a Cala Millor se repeteixin aquí a Cala d'Or. Veig el panorama bastant negre i me fa por

que el club desapareixi.

-L'any passat ens varen fugir quasi tots els jugadors. Enguany, hem hagut de conjuntar l'equip i, a part d'això, les lesions i les expulsions ens han fet molt de mal. Serà bastant difícil salvar-nos.

Natxo (Jugador de l'Arenal i ex-jugador del Cala d'Or):

-He vist un Cala d'Or molt trist i desil·lusionat; fins i tot m'ha fet llàstima. Hauria de passar un mira-

cle per a que se pogués salvar.

-A S'Arenal m'hi trob molt bé. Pens que hi ha jugadors de categoria per poder eludir el descens i l'equip, poc a poc va agafant el ritme adequat.

La veu de la terra

Pere Oliver i Domenge

La Catalanitat de les Illes Balears (II)

Mallorca és Catalana

Hem afirmat, i ho tornem a dir, que la gran Catalunya, la Pàtria de tots els catalans, comprèn, a més del Principat català, la Ribagorça i els Pallars: les terres, avui franceses políticament del Rosselló, Conflent i Cerdanyo; la república d'Andorra; l'antic reialme de València i les Illes Balears.

Tots aquests bocins de la Pàtria, encara que separats per la violència, encara que allunyats per decandiment espiritual, permaneixen lligats per la sant i per la història, es troben units, agermanats per la parla i el pensament, per les habituts; són acoblats alentorn de la gloriosa barrada ensenya, per la tradició, per la cultura, per les arts belles i pel voler dels homes nets de forasterisme, fidels servadors de l'espiritualitat de la raça. Nogensmenys, ens apar, si guaitem l'exteriorització de la vida d'aquests pobles; si no escatim assenyadament el fet social, la força natural que els determinà, que els mou; si escoltem només els egoïsmes i els odís d'una vida patològica que es remou en el sediment de doscents anys de conculcacions i violències en les extorsions de la mort, que les regions de la Pàtria, els antics estats catalans, són terres ben distintes i diferenciades, àdhuc enemigues en llurs interessos econòmics i els dalters espirituals. Emperò, en el més pregón de l'ànima, això no és cert. Ni en la ciència biològica social dels nostres pobles, ni en les pulsacions vitals del cor de nostres ciutats, viles, llogarets i masies, ni en la remor dolça dels pinars, ni el murmurí de les onades de la mar nostra, ni en la cançó del poble, ni en la

flaira torbadora de garriga no hi sentireu res més, no hi oireu altre cirt, no s'hi atalaia més veritat que Catalunya, Catalunya! Catalunya.

Meditem-hi: escatim, guats pel seny i despullat l'esperit de tota malavolença, el fer biològic-social de Mallorca i seguidament hi trobarem la més ufanosa i estil.lada catalanitat: l'ànima de Catalunya.

Els desamors avui existents, són la fruita emmatzinada de continuada desnacionalització, de la manca de consciència en les presents generacions, i com no responen a la veritat social, car són violentadores de les lleis naturals, no s'hi arrelen, resten mancades de valor corrompent l'ambient del poble, no s'hi endinsen a l'ànima nacional per més que els dolgui als faritzeus de la Pàtria que tenen a honor ésser borts.

Nosaltres havem la certesa que en temps no molt llunyà, quan sia un fet la renaixença político-social de totes les terres de llengua catalana, el castell dels prejudicis i odís s'enrunarà, la nuvolada d'enveges i rancunies i de sofismes s'esvairà com boirada estiuenca als raigs lumínics de la consciència.

Mallorca i, amb la illa blava, tota la daurada Catalunya insular és, després del Principat, la regió més catalana, la que serva amb més puresa l'espiritualitat de la raça a pesar de que en protestin i s'hi revolti irada la mala fe i la savia inconsciència de certs mallorquins geogràfics que no volen avenir-s'hi per la

raó incontrovertible de no haver-ne'ls hi parlat mai la cultura d'un estat, d'un poder oligàrquic, que aferma son domini estrafent la veritat. Malhauradament, el magiste dixit té molts seguidors a les xamoses roquetes. I, nogensmenys, a pesar de tot l'esforç dels darrers conqueridors, Mallorca és catalana per la raó de son propi ésser. És catalana per la sang i per la població darrera. És catalana per la llengua, esluvi encisador de l'ànima dels pobles. És catalana per la tradició, la història i la futuritat. És catalana perquè ens ho confirma el dret jurídic, l'art i els costums no estrafets per la ponentada. Ho és, ciutadans, per la pròpia voluntat dels insulars concients. El poble la canta a tot hora a les romeries, aplecs i festes vilatanes: en llurs cançons escampa la dolcesa, la flaira de nostra catalanitat.

Per tot això hem la convicció de que quan l'esperit de les illes despertí ho farà en català aportant a la Catalunya les particularitats de sa pròpia modalitat social. Les Mallorques s'admiran confiadament en els braços volguts del llinatge.

ELS CONQUERIDORS DE LES ILLES FOREN CATALANS

Perquè els estols qui passaren a conquerir Mallorca eren catalans, la illa hermosa dels palaus ensomniadors, devení catalana. L'ideal volgut de Catalunya fou sempre la possessió de les illes: això és un fet.

Els anys de nostra Pàtria ens parien d'una expedició (1102) bon xic fantasiosa duta a la victòria pel Comte En Armengol d'Urgell. Més endavant (1114) es duqué a terme l'èpica conquesta d'Ibiza i Ciutat de Mallorca pel brau i esforçat comte En Ramón Berenguer III, coaligat amb naus de la ciutat de Pisa. En Ramón Berenguer IV, primer rei de la Confederació Catalana-Aragonesa, ajustà pacte amb els genovesos per a conquerir-la en tornar de l'Almeria. Més, aleshores, es decidiren per la ciutat de Torrosa. En Anfós II (1178) cobejant la incorporació de les illes, acceptà l'oferta d'un Comte sicilià que es frivava per la creuada a Mallorca. També En Pere II, el de Muret, acarona el somni de Catalunya, emperò el destí ja havia escollit l'heroi de l'empresa; servava per l'alt En Jaume la venturosa jornada.

(A Tarragona, la vella ciutat romana, l'enamorada gentil, ullpresa de la mar en les aigües blavoses i estil·lades de la qual enjouada s'hi emmiralla; en la terrassa joliva de la casa d'En Pere Martel, s'eren reunits en feliç companyia l'alt rei En Jaume i nombrosos cavallers catalans qui fan honor als rics menjars amb que ha volgut festejar el còmit de galeres, la casual enconrada de la flor i nata de Catalunya.

L'embat de la mar acarona lurs rostres nobles i altius colrats pel sol i les lluites fraticides en que es movien. Les converses s'hi esfuilen en mig d'agradosos! amicals somriures. Sotadament el nom de Mallorca brota en la conversa. En Pere Martel, qui n'és coneixedor s'hi desfà en elogis; conta'ls-hi de l'encant d'aquells paratges i dels daurats penyals tallats a cops d'espasa. Parla'ls-hi de les cales i portixols on la mar, suara en calma encisadora suara afollada per l'amor, hi deixa perfums hel·lènics i els hi descriu, enamorat, la dolçor, el perfum, l'encís de les illes perles virginals amb que la mar, la mar blavosa de Tarragona, hi frueix, breçolant-les al ritme del cor de Catalunya. Talment parla l'aimador, i els qui l'escolten, embabalint-se, van fruint la remor torbadora d'unes paraules gonglades de passió i amor. Mentrestant el somni etern de Catalunya els hi agullona el cor, i el crit: A Mallorca! els agermana, resorgint fort i agosarat l'ideal de Catalunya: la treva seguida de la con-

questa de les terres d'enllà de la mar.

I s'esdevingué que als volts de Nadal (1228) foren reunides, en el Palau del rei de la ciutat de Barcelona, les Corts particulars de Catalunya. Responent a la crida del rei, tothom hi és: cavallers i barons del més senyorial llinatge, bisbes i abats de blanca testa i gran majestat i les ciutats fidels de Barcelona, Tarragona i Tortosa, en nom i representació de braç real. La Plaça del Rei n'és plena de bot a bot de la gentada que s'arremolina alentorn del Palau, a l'aguait de la bona nova. No s'hi ou el més lleu burgit, talment la generació fos presa d'encantament; l'halè de la Patria s'era sospès. A l'entretant, els braços de Catalunya ajustats en Parlament, deliberaven amb paraules asenyades, emperò entusiastes, abans de venir en acord. Les flames del patriotisme arboraven aquelles ànimes de bon temps. Qualques guspines bolves dels entusiasmes abrandats volejaven per la ciutat molt abans de que fos closa l'assemblea deliberadora i s'esdevingué que, bentost, la gentada n'hagué esment de la decisió. Encara devia parlar En P. Grony, quan els clams de joia i els crits de lluita retunyien pels carrers i places de la gran ciutat. Els crits de: A Mallorca! Tan bon dia! A Mallorca! llençats pel poble pres de follia patriòtica; el repiqueig de les campanes de giravoltaven alegres ressonà ben prest per totes les enconrades de Catalunya i arreu no s'ofa altres clams que els de: A Mallorca! Tan bon dia! A Mallorca! La dolça remor de cors glarint ansiosos de la jornada, surava placèvola d'una banda a l'altra de les terres catalanes, embaumant d'heroisme i fortitut els barons i clergues, els cavallers i abars, les ciutats, les viles, els homes, les dones i els infants. Fou l'alçament de Catalunya; el maridatge de la Patria amb la mar; el començar de la política verament nostra, de la grandesa de Catalunya. Aixecaren garrits estols de lluitadors els rics homes de la terra, l'església poderosa i les inoblidables ciutats: Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, Tortosa, Manresa, Cervera, Tarrega, Vilafranca, Caldes, Prades, Montblanc i Apiera els mons de les quals són escrits en els penyals de la costa brava de les Mallorques).

En canvi l'Aragó, on jamai s'hi sentí el glatir del daler de les jornades de Mallorca, ni n'hagueren fretura de conquerir aquelles terres d'enllà de la mar, no va respondre al clam de Catalunya, al convit del rei En Jaume. L'Aragó va inhbir-se; l'Aragó va enujar-se.

Ajuntats, per l'atzar i el real voler molts nobles i rics homes de l'Aragó, Ribagorça i Pallars, en la ciutat de Lleida, el rei els hi parla bellament de com s'era ajustat el Parlament de Catalunya on hagueren l'acord de la jornada de Mallorca que tant li plavia i de com, en seria content de l'Aragó, si l'aidava en la volguda conquesta que tant honor i de bó els daria que en tot temps se'n parlaria. Més, essent l'única voler dels homes de l'Aragó i la Ribagorça i llur conveniència la conquesta de València es negaren rodona i palesament a proferir-li res, resant-ne fellons i fort enujats. En Desclot -Crònica del Rey En Pere e dels seus antecessors passats. Capítol XXX- ens conta d'aquesta falçó ço esdevingut a Lleida i que tant contribuí a la catalanitat de les Mallorques:

Quant tots foren ajustats, lo rey parla e dix: Barons, per ço vos hic he fets venir e ajustar que us vull dir ço que he en mon cor de fer. Certa cosa és que lo rey sarray de mallorques ha fet grans dans a les mies gents e fa en cascuns jorns, qui te mos homens presos; e per missatgers que yo li gaha tramesos, nols me vol retre. Perquè és mon cor e ma volentat que pas a Mallorques ab tot mon poder, a honor de Deu e de la cristiandat. Quant lo rey hac parlat, lo cardenal se lleva e parla e dix: Sen-

yor, los barons que aci son e els richs homens d'aquesta ciutat m'han pregat que yo que us dega dir e pregar que mundets lo viatge a Valencia, e seguirvos an tots, e faran tot ço que vos manets. Que del anar a Mallorques no han voluntat me cura.

Senyor, dix lo rey, lo viatge de Mallorques no lexaria, ne ja no passare lo sacrament. E qui seguir me volra, fara ço que devra, e yo sere li'n mils son amich. E qui seguir nom volra, havran abans guardo que fi.

Ab tant lo rey pres un cordonet que tenia e feu ne huna creu, e dix al cardenal que la li cosis. E lo cardenal cosí la li, e beneil, e donali sa gracia, e dona grans perdons a tots aquells quel seguirien. E puix lo bisbe e el artiacha el sacrista e d'altres richs homens qui lo rey eren venguts a Barcelona croharen se de la ma del Cardenal.

Quant los richs homens d'Aragó e les gents de Lleyda veren qual rey fo cruat e molts d'altres, foren marvellats; e lo los molt greu com no hac mudat lo viatge a Valencia: e no y hac nengú que hanch li fes proferia de res.

Talment ens ho conta En Desclot. L'enuig, i les negatives de passar a Mallorques, del ric-homes i barons aragonesos, resta ben provada en les pàgines de la Historia. Nosaltres devem fer constar, que mentre l'Aragó seguia i ajustava, a la dels ric-homes, llur actiu; nacional, ciutat de Lleida, fidel a l'honor i gloria de son llinatge, aixecava a llurs despeses hombrós estol de guerrers per a la conquesta de Mallorca. Lleida és de les ciutats primeres en esforç i benifets, segons trobem en la part conservada del «Llibre del Repartiment», així és: llibre del repartiment general de les terres de la illa i cases de ciutat als primers pobladors.

Llegint els cronistes que ens parlen de la conquesta de Mallorca, un hom es convenç de que Catalunya en fou la veritable conqueridora, aportant-hi el més crescut esforç i els entusiasmes. D'arreu de les encontrades de la Patria Catalana, majorment de l'Empordà, hi passaren a la illa desitjada, grans i valents estols d'homens moguts tant sols per la voluntat i la promesa de la recompensa a conquerir. Després de Catalunya, foren les més voluntarioses i enamorades de la conquesta, les ciutats del migdia de la França, particularment Narbona i Marsella.

L'esforç de l'Aragó fou ben minçó. Deixant de banda els serveis deguts al rei, En Jaume, en raó al feu i honors que en son nom havien, tals com la host d'En Ximenis d'Urrea i d'En Pere Cornel, si algún cavaller de l'Aragó s'hi ajuntà mogut per l'entusiasme de qualsevol creuada, aleshores del fanatisme religiós, dugué, amb ell només, la fortitut de son braç dextre i indomptable, ajornant, per la promesa conquesta dels vergers de la Valencia bella, homes i cabals. De les ciutats no en tenim cap prova que hi fossin amb estols i estandarts. Encara més: el «Llibre del Repartiment» ens ho contata; solament hi veiem anotat en premi als homes de l'Aragó 2 1/2 covalleríes i 36 cases a la ciutat de Mallorques.

Catalans, doncs, foren en sa gran majoria els conqueridors de Mallorca (1229); catalans, només, els qui sota l'estandart d'En Nuño Sans (1235) conqueriren Ervissa, i catalans els que a les ordres del rei En Anfós (1287) guanyaren Menorca i la poblaren.

La conquesta de les illes d'or fou, en les tres memorables jornades, ben catalana. Foren conquestes preuades de la nostra Catalunya.

ELS DARRERS POBLADORS DE MALLORCA EREN CATALANS

El «Llibre del Repartiment» és el preuat tresor que ens resta d'aquelles glorioses jornades de Mallorca; document de valú històrica ens dóna clara idea de com va fer-se la darrera i definitiva trasplantació en la població de les Mallorques.

Finida que fou la lluita, els serraïns, qui eren en vida encara, pertanyents a les classes socials de majors riqueses, emigraren quasi tots, i els demés, els qui mancats de mitjans degueren romandre a la illa, foren reduïts a la condició d'esclaus mentre durés sa vida. Des d'aleshores nova gent, nous pobladors de ben distinta raça, feren son jaç en les llars dels vençuts, formant pel dret dels qui en temps passats degueren retré's al poder alarb.

La brava gent de Catalunya retornà a la donzella empordanesa, la Verge de Montgó els garrits testos d'aquell cantiret d'or que va trencar se-li pouant les aigües de la mar i que un jorn anant a raure en mans infidels se li endugueren el dolç confort i l'alegria. Una vida nova ansiosa de gloria, nostra vida; un poble jove ple de fortitut i llibertats, el nostre poble; una ànima bella i enamorada floria i fruitava flairosa en la copa d'or del geni de la mar llatina, en l'encisadora Mallorca.

Dolorosament s'han conservat només, del «Llibre del Repartiment», els capítols referents a les terres que al rei pertocaren en raó a la concordia signada pels catalans i segellada per l'Alt En Jaume, abans de fer-se a la mar, en la platja de Salou. Més, per la fi que ens mena, és aquesta la part més estimada per tal que en fou premiat l'esforç de les ciutats i viles a més de sa gent d'armes i cavallers qui no signaren la concordia, guerrers de la creuada vinguts d'arreu del món, car llurs estols eren tinguts jper la host del rei En Jaume d'Aragó. Per així són aquests capítols els més importants, els únics que podrien mentir-nos la catalanitat de la darrera població. Els capítols perduts parlaven del repartiment de les parts que, en la primera divisió, pertocaren a nobles i clergues catalans.

Guanyada que fou Mallorca, la ciutat, donà començ el repartiment de les terres i benifets del poble vençut. De primer entuvi, la illa i la ciutat de Mallorques van partir-se en vuit troços d'igual valor. Quatre, foren donats al rei en sa major part i als cavallers En Alemany, En Claramunt i En Mancada i al paborde de Tarragona. Els altres quatre, repartits als demés catalans signats en la Concordia. Aquests les donaren als cavallers que en son nom havien feu i honors i als homes de propi servei; emperò homes d'habituts guerreres tots ells, no els hi plavia la vida pagesa i vilatana, per així les transferiren o deixaren en alou als nombrosos pobladors i centenars de famílies que, de tots els indrets de Catalunya, arribaven a la illa en cerca de major benestar.

El repartiment de les terres i cases del rei, palesen el gran esforç de Catalunya en les glorioses jornades de Mallorca, puix als homes del Principat català se'ls hi senyala en el «Llibre del Repartiment», ben prop de la totalitat de la partió reial. Endemés, mitjançant trasferencies i deixes, es possessionaren més tard del reste de terres i benifets que havien pertocat als cavallers i barons de la Casa reial d'Aragó i als cavallers vinguts de ciutats llunyanes per l'afany de lluita i gloria.

Així fou, ciutadans de Barcelona, com la benamada Mallorca devingué terra de catalans; així ens parla el llibre més estimat de la nostra historia, testimoni ben seriós de les primeres hores del viure nacional de les Mallorques.

Només com a complement trascriurem quelcom del que han dit alguns historians, de la darrera i definitiva població de les illes catalanes.

En Munianer, el catalaníssim cronista, així diu: «Crònica

d'En Muntaner, Capítol VIII- E quant hach presa la dita ciutat e la illa, ab majors franqueses e llibertats que ciutat sia al món; perquè huy és una de les nobles ciutats del món, e ab majors riqueses, poblada tota de catalans, tots donrrat lloch e de bo».

En les «Grandezas de Madrid», escriu En Gil Gonzalez, segons afirma el cronista Dameto: «Historia general del reyno de Mallorca» pàg. 77. «La metròpoli del reyno és Mallorca, poderosa en riqueses y multitud de gente, edificada con hermosura y grandeza; en ella reside el Obispo y el Virrey e Inquisición y lo bueno de la isla, poblada de nobilísimas familias que pasaron de Catalunya a ganarla».

En Quadrado ens diu: «Forenses y Ciudadanos», Capítol XII, pàg. 184- Mallorca era considerada como un apendice de Cataluña así para la presentación en Cortes como para el pago de los subsidios...» i en acurat estudi: «Historia de la Conquista de Mallorca», apèndix 6è, pàgines 438 i 444- «Los magnates subdividieron rápidamente sus porciones entre sus caballeros, o las transfirieron porventa o establecimiento a los nuevos pobladores que acudian de Cataluña, de Provenza y aún de Italia, reteniendo solo el señorío alodial y la jurisdicción que también con el tiempo enagenaron».

Entre los pobladores obtuvieron los del principado catalán, una preponderancia notable; del mediodía de Francia acudieron bastantes: de Aragón casi ninguno. Más encara, en la pàgina 441, hi ha una nota que transcriurem: «(3) Los servicios de Zaragoza, según la paga, debieron ser insignificantes; la indiferencia de los aragoneses hacia esta expedición -la conquista de les Mallorques- no se desmintió ni un instante».

En Mateu Rotger, escriu: «Historia de Pollensa», tom I. pàg. 21 «La catalana fué la raza que pobló nuestra villa. La costumbre de unir el nombre de pila al pueblo de origen nos da exacta noticia de la comarca dejada para constituir el nuevo pueblo, cuales descendientes, con el tiempo, habían de llevar por único apellido el nombre de la primitiva patria. Los apellidos de Boada, Boadella, Castelló, Forneils, Garraf, Garriga, Girona, Llobregat, Martorell, Massanet, Monistrol, Montblanch, Perelada, Reus, Sitges, Tortosa, Uilustret, indican villas o puntos de

Cataluña». Talment va continuant els llinatges de la vila historiada com a prova aclaparadora de la catalanitat de Pollença. Nosaltres podríem ajuntar-hi quasi tots els llinatges de Mallorca, de les Balears, i subsistiria l'eficacia de la prova indicada. I, va escrivint, En Rotger en l'esmentada obra i en el mateix capítol. «Durante la segunda mitad del siglo XIII iban llegando a nuestra isla desde las vecinas playas catalanas numerosas familias atraídas por los privilegios y fueros del reyno y obtenian de los que habían fijado su residencia en el suelo recién conseguido i adquirido vasta alquería, porción de terreno ya por edificar casa ya por trabajarlo o mejorarlo subdividiéndos notablemente la propiedad».

L'historiagre En Aulestia, diu: «Historia de Catalunya», Capítol XIII, pàgina 334- «L'haver sigut el primer governador de les illes, empordanès, així com el primer bisbe, que fou l'abat de Sant Feliu de Guixols i l'haver estat molt crescut el contingent dels empordanesos a la conquesta, prova que els elements de la costa N.E. del Principat foren els qui més contribuïren a poblar la illa i, per tant, en la composició del llenguatge, costums i institucions d'unes i altres comarques deuen cercar-se la raó d'ésser del caràcter del poble i la societat balear: caràcter que contrasta amb el que ofereix el regne de Valencia, conquerida després de Mallorca i en qual reconstitució hi entrà principalment; l'element de la Catalunya occidental i de l'Aragó». Us donem, nosaltres, com a confirmació viscuda de ço que ens diu En Aulestia, les ciutats de Blanes i Sant Feliu de Guixols.

En Rovira i Virgili, distingit soci de la nostra «Joventut Nacionalista», escriu així: «Historia dels Moviments Nacionalistes». Tom III, Catalunya, pàg. 181- «Mallorca constituí un estat unit a Catalunya i València un nou reialme de la Confederació».

Mossèn Antoni Me Alcover, en una conferència dita en el «Centre Català» de ciutat de Mallorca l'any 1908, deia: «En Jaume donà una admirable carta pobladora plena de llibertat per tots aquells que vinguessin a poblar la illa i vingeren genis de quasi tots els indrets de Catalunya que s'establiren aquí i la deixa en llurs fils i, per això tots nosaltres duem encara per llinatges els noms de les poblacions catalanes d'on: vingueren els nostres avant-passats».

Per acabar aquesta relació de parers assenyals reflexe de la veritat històrica, sols hi afegiré una nova curiosa trobada en el «Butlletí del Diccionari de la Llengua Catalana» que veu sa llum a Mallorca: «Són 515 els llinatges i noms de casa mallorquins que són llocs de Catalunya i 276 noms de planures, muntanyes, viles i possessions que ens proven l'origen català del poble actual de les Mallorques».

CODOSA

IMATGE D'OR

Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758

CALA D'OR (Mallorca)

FOTOGRAFIA

PROFESIONAL

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

col.laboradors de
dies i coses

JAUME I, 20 S'ALQUERIA BLANCA

MALLORQUINS !!!

De cada vegada queda més poca terra d'aquesta illa en mans dels mallorquins. Ja hem venut la costa, i ara, començam a vendre l'interior.

Ara, dins la C.E.E., qualsevol altre europeu de moneda més forta, ens vendrà a oferir aquesta, a canvi de les terres on les nostres famílies han viscut set segles i mig.

NO HEM DE VENDRE MÉS TERRA!!!

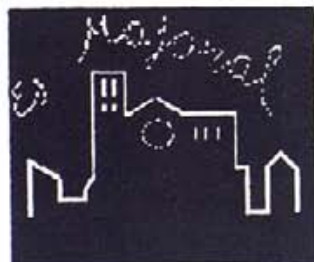
A cap estranger (alemanys, belgues, castellans, danesos...) que no demostrin abans respecte i amor a la nostra cultura.

No ens hem d'enmirallar pels milions que, a la fi, el que faran serà desposseir-nos de la nostra terra i ens condemnaran a ser servents d'extrangers a dins ca nostra.

Si algú n'ha de treure el profit hem de ser nosaltres.

Ens han pres la HISTÒRIA,
ens prenen la LLENGUA,
ara també, poc a poc, ens desposseeixen de la TERRA.

LA NOSTRA TERRA HA D'ESTAR EN MANS NOSTRES.

A.C. ES MAJORAL